יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאַנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 49	Łódź, Poniedziałek, 26 lutego 1934 r.	צוועלפטער יאהרגאנג	לאָדז, מאָנטאַג, יא אדר תרצ״ד	№ 49

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פעטריקאָווער 21, טעל. 224-71

פאַרן אויסברוך פון וועלט-קריג

אין דייטשלאַנד נישט פעראַנטוואָרטליך

1 מיליאָן 17000 פּאָליטישע לייטערס פון דער היטלער-פּאַרטיי

אָפּגעגעבען א שבועה פון טרייהייט צו היטלער׳ן

בערלין, 25 (ספ. טעל.)

גאַנץ דייטשלאַנד איז היינט געשטאַנען אונטערן צייכען פון די צוויי נאַציאָנאַלע פייער-ליכקייטען: פון פייערן דעם אָנדענק פון די געפאַלענע אין קריג און פון אָפּנעמען די שבועה פון די פּאָליטישע לייטערס פון דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישער פּאַרטיי.

דער אַקט פון אָפּנעמען די שבועה איז פאָרגעקומען אין בערלין און אין אַנדערע גרע-סערע צענטערס, וואוהין עס זענען צוזאַמענגע-רופען געוואָרען קרייז-קאָנטערענצען פון די פּאָ-ליטישע לייטערס. עס איז אָפּגענומען געוואָרען די שבועה פון 1 מיליאָן 17 טויזענד פּערזאָן.

אין מינכען איז די פייערליכקייט אויסגע-פאַלען באַר אימפּאָזאַנט. מינ. העס אַלס פער-טרעטער פון קאָפּ פון דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליס-טישער פּאַרטיי האָט געהאַלטען אַ רעדע, אין וועלכער ער האָט אָנגעוויזען אויף דער ערנסטקייט און וויכטיגקייט פון דער שבועה, פון טרייהייט און אונבויגזאַמקייט, וואָס איז אָפּגעגעבען געוואָ-רען אַדאָלף היטלער׳ן.

אין בערלין, אין אָפּערן-זאַל איז פאָרגעקו-מען די פייערליכקייט לכבוד די געפאַלענע אין קריג. עס זענען אָנוועזענד געווען פּרעז. הינדענ-בורג און קאַנצלער היטלער.

אַ רעדע האָט געהאַלטען דער מיניסטער פון רייכסווער גענ. בלאָמבערג, וועלכער האָט אונטערשטראָכען, אַז דאָס גאַנצע דייטשע פאָלק אָהן אונטערשיד איז פריי פון דער פעראַנטוואָרט-ליכקייט פאַרן אויסברוך פון אַ נייעם וועלט-קריג. די היינטיגע פייערליכקייט טראָגט דעם כאַראַקטער פון אַ מלוכה׳שען יום-טוב, וועלכער וועט בע-לויכטען פון דער העלדען-אידעע, וואָס לעבט אויף דעם עמאָליגען דייטשען פראָנט אין דער מלחמה געגען דער גאַנצער וועלט. אַנערקענענדיג זיך צו דער העלדישקייט, נעמט יעדער אויף זיך די פליכט פון גרייטקייט אויף נייע קרבנות.

צום סוף האָט היטלער אויסגערופען אַ רוף: „זאָל לעבען פּרעז. הינדענבורג".

נאַצי׳ן בלוטיגען געוויטער אין עסטרייך

פּראַג, 25 (ספ. טעל.)

קיין ברין זענען אָנגעקומען די פיהרער פון די עסטרייכישע סאָציאַל-דעמאָקראַטען אָטאָ באַוער און ד״ר יוליוס דויטש. זיי האָבען בדעה זיך צו בעזעצען אויף שטענדיג אין ברין.

וויען, 25 (ספ. טעל.)

לויט מעלדונגען פון ברין, האָבען די סאָציאַל-דעמאָקראַטישע עמיגראַנטען פון עסטרייך בעשלאָ-סען ווייטער אַרויסצוגעבען דעם ווינער אָרגאַן פון די סאָצ. דעמ. „אַרבייטער צייטונג", וועלכע וועט ערשיינען אין ברין אַלס פּאָליטישע וואָכענבלאַט.

פּאַריז, 25 (ספ. טעל.)

דער בערלינער קאָרעספּאָנדענט פון דער „האַ-וואַס"-אַגענטור שרייבט, אַז אין צוזאַמענהאַנג מיט דער געמיינזאַמער דעקלאַראַציע פון די גרויסמאַכטען, איז די לאַגע פון די היטלעריסטען אינספּעקטאָר איה עסטרייך, האָביכט, זעהר שווער בפרט, אַז זיין ער-קלערונג בלייבט אין פולשטענדיגער סתירה מיט׳ן געשפּרעך, וואָס היטלער האָט דעמזעלבען טאָג גע-געבען אַ לאָנדאָנער צייטונג.

סיוואָלט אָבער געווען צו פריהצייטיג צו בע-הויפּטען — פיהרט אויס דער קאָרעספּאָנדענט פון „האַוואַס", אַז די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטען רעזיג-נירען שוין איבערגאַנצען פון זייער טעטיגקייט אין עסט-רייך. ס׳איז גיכער אָנצונעהמען, אַז האָביכט אַלס דייטש וועט בעזייטיגט ווערען פון עסטרייך און אויף זיין אָרט וועט בעשטימט ווערען אַ צווייטער, וואָס איז אַליין אַן עסטרייכער.

גרויסמאַכטען מסכים אויפצולעבען די האַבסבורגער מאָנאַרכיע

נאָך דער קרוינונג פון לעאָפּאָלד דעם דריטען אין בעלגיען

בריסעל, 25 (ספ. טעל.)

די שטרענגע שמירה, מיט וועלכער עס איז די לעצטע טאָג אַרומגערינגעלט דער פּאַלאַץ אין שטיינאָקערצעל, וואו עס האַלט זיך אויף דער גרויס פירשט אָטאָ, איז היינט בעזייטיגט געוואָרען לויט דער פּעראָרדנונג פון בעלגישען איננע״ן-מיניסטער. פירשט אָטאָ האָט דער בעלגישער רעגירונג אָפּ-געגעבען אַ פּערפּליכטיגונג, אַז ער וועט בגבגה זיך נישט אַרויסכאַפּען פון בעלגיען. ער איז גרייט זיך אומצוקעהרען צום טראָן פון זיינע אורעלטער׳ן, אויב דאָס פאָלק וועט דאָס פאָדערן, און אַז די גרויסמאַכטען וועלען נישט האָבען געגען דעם.

ווי מען טיילט מיט פון גוט אינפאָרמירטע קרייזען, זאָלען פאָרקומען אונטערהאַנדלונגען ווע-גען דעם צווישען ענגלאַנד און איטאַליען. פּרינציפּיעל, זענען ביידע מלוכות נישט געגען דער רעס-טאַוראַציע פון דער האַבסבורגער מאָנאַרכיע. פראַנק-רייך האָט געוואָלט אָפּהענגיג מאַכען איהר הסכמה דערפון, אויב די קליינע אַנטאַנטע וועט נישט אַנ-מעלדען איהר געגנערשאַפט.

ווייטערדיגער פערהער איז דער אויספאָרשונג

פון די אַנגעקלאַגטע אין אַרלאָזאָראָוו-מאָרד

ירושלים, 25 (יט״א טעלעגראַפיש)

ס׳איז פאָרגעקומען דער ווייטערדיגער פער-הער. ס׳זענען אויסגעהערט געוואָרען דריי פּאָליצי-אָפיצירען, וועלכע האָבען קיין נייעס נישט אַריינ-געבראַכט. ווי מ׳רעכענט, וועט דער פערהער געענדיגט ווערען אין 14 טעג אַרום.

רעוואָלוציאָנערע שטימונגען אין שפּאַניען

מאַדריד, 25 (ספ. טעל.)

פון פיל שטעט אין צפון־שפּאַניען קומען אָן כמעט יעדען טאָג ווייטערדיגע בעאונרוהיגענדע ידי־עות וועגען אונרוהען און סאַבאָטאַזש־אַקטען, וואָס ווערען אַרויסגערופען דורך די עקסטרע־לינקע עלע־מענטען.

אַנפאַלען אויף געלד און סחורה־טראַנספּאָרטען מעהרען זיך אויף אַ מוראדיגען אופן. אין טייל שטעט פערשפּרייט זיך דער בונט צווישען מיליטער און פּאָליציי. פון צאַדיקס מעלדעט מען, אַז אין דער פאַריגער נאַכט האָט אַ מאַטראָז דערשאָסען אַן אונטער־אָפיציר. זינט די לעצטע טעג איז דאָס שוין דער פיערטער מאָרד אין דער אַרמעע.

פּאַריז, 25 (ספ. טעל.)

פון מאַדריד זענען היינט נאָכמיטאָג אָנגעקו־מען ווייטערדיגע אַלאַרמירענדע ידיעות וועגען דער פערשטאַרקונג פון די רעוואָלוציאָנערע שטימונגען אין שפּאַניען.

אין סאַראַגאָסע און סאַן סעבאַסטיאַ האָבען קאָ־מוניסטען אין מיטען גאַס אומגעוואָרפען אויטאָ־מאָבילען און אויטאָבוסען און זיי אונטערגעצונדען. פּאָליציי האָט דורכגעפיהרט פיל אַרעסטען.

אין מאַדריד איז היינט אויסגעבראָכען אַ שטרייק פון פּאָסט- און טעלעגראַף־בעאַמטע, צוליב וואָס די פּאָסט און דער טעלעגראַף איז בעזעצט געוואָרען דורך מיליטער, וועלכע האַלט אונטער די בעוועגונג נאָר טיילווייז.

היינט פריה האָבען קאָמוניסטען געוואָרפען אַ באָמבע אויפ׳ן לאָקאַל פון די רעכטע פּערזאָנען, וועלכע זענען פולשטענדיג דעמאָלירט געוואָרען. די סיטואַציע אין לאַנד איז זעהר ערנסט.

נוצט אויס די רעקלאַמע

וואָס די איינ-ציגע יודישע ליקיער-פאַבריק — אין — לאָדז „BACHUS"

לכבוד פורים לכבוד פורים

אָרדענט איין די וואָך, דינסטאַג דעם 27-טען פעברואַר, מיטוואָך, ד. 28-טען פעברואַר, דאָנערשטאַג, ד. 1-טען מערץ

א שפּאַט ביליגען פרייז

פאַר דעם נייעם אַרויסגעגעבענעם ליקיער אונטערן נאָמען „KIDUSZ" 33%

וועלכער פערטרעט מיט זיין גוטען און שמעקהאַפטען קוואַלי-טעט די בעסטע אויסלענדישע פאַבריקען מיט פאָלגענדען פרייז:

פאַר אַ 1/1 ליטער 6.50 זל. פאַר א 1/2 ליטער 3.40 זל. פאַר א 1/4 ליטער 1.80 זל.

צו בעקומען אין די פאָלגענדע וויין- און שפּריט-געשעפטען:

J. M. Gutter, Nowomiejska 19	M. Landau, Zgierska 64	„Viktual", Piotrkowska 64	E. M. Sawicki, Brzezińska 21	R. Bursztyn, Zielony Rynek 3
M. Borensztajn, Nowomiejska 30	Ch. M. Brystowski, Brzezińska 9	Sz. Karo, Piotrkowska 23	Bar „Gastronomja", Piotrk. 45	A. Rotenberg, Łagiewnicka 7
H. Liberman, Północna 10	G. Lippel, Stary Rynek 8	M. Grundman, Zgierska 10	Sz. Frajman, Zawadzka 6	R. Wołkowicz, Piłsudskiego 49
M. Lipskier, Cegielniana 5	F. Hercberg, 6-go Sierpnia 43	Bar „Gutman", Plac Wolności 11	A. Brzeziński, Narutowicza 31	

בעמערקונג: געדענקט, אַז נאָר 3 טעג וועט איהר בעקומען צו דעם פרייז.

אנזאָג פון אַ גענעראַל-שטרייק אין ענגלאַנד

לאָנדאָן, 25 (ספּ. טעל.)

די אַרבייטסלאָזען-דעמאָנסטראַציעס וואָס זענען היינט דערוואַרט געוואָרען אין הייד-פּאַרק זענען דורכגעגאַנגען אָן גרויס שפּאַנונג, זענען אַדורך רוהיג.

אַרום 3 נאָכמיטאָג האָבען פון אַלע זייטען לאָנדאָן אָנגעהויבען גיהן גרויסע דעמאָנסטראַציע-צוגען. יעדע דעמאָנסטראַציע האָט זיך אָנגעהויבען מיט אַ רייהע רייטער-פּאָליציאַנטען, דאַן אַן אָרקעסטער און דערנאָך ערשט די דעמאָנסטראַנטען, וועלכע האָבען געטראָגען פאָהנער און טראַנספּאַרענטען און געזונגען רעוואָלוציאָנערע לידער. צום סוף פון דער דעמאָנסטראַציע זענען אויך געווען איינינע רייטער-פּאָליציאַנטען.

די דעמאָנסטראַנטען האָבען זיך פערזאַמעלט אין הייד-פּאַרק, וואו ס'זענען געהאַלטען געוואָרען אַ רייהע רעדעס. די רעדנער האָבען אונטערגעשטראָכען דעם פאַקט פון שאַפען אַן איינהייטליכען פראָנט צווישען דער אומאָפּהענגיגער לייבאָר-פּאַרטיי און די קאָמוניסטען. דער פיהרער פון די קאָמוניסטען האָט אין זיין שאַרפער רעדע ערקלערט, אַז אויב אויב דער פּראָיעקט פון אוסטאַוו וועגען אַרבייטס-לאָזיגקייט נישט איינגעפיהרט ווערען אין לעבען, וועלען די פעראייניגטע פּאַרטייען פּראָקלאַמירען אַ שטרייק.

לאָנדאָן 25 (ספּ. טעל.)

בסך-הכל האָבען זיך בעטייליגט אין דער דעמאָנסטראַציע לערך 50 טויזענד פּערזאָן. די הונגערענדע אַרבייטסלאָזע, וואָס זענען געקומען אין דער הויפּטשטאָט, זענען אין לאָנדאָן אויפגענומען געוואָרען ענטוזיאַסטיש. די אָרדנונג האָבען בעהיטען 3000 פּאָליציאַנטען און 2000 רייטער-פּאָליציאַנטען.

רעגירונג פון איראַק איז דעמיסיע

ירושלים, 25 (ספּ. טעל.)

פון באַגדאַד טיילט מען מיט, אַז צוליב אינערליכע רעגירונגס-רייבונגען אין איראַק, האָט דער קאַבינעט זיך אָפּגעגעבען אין דעמיסיע. דעם אַמבאַסאַדאָר אין באַגדאַד, שאַפאַר פּאַשאַ אַל-אַסקאַרי איז איבערגעגעבען געוואָרען די מיסיע צו שאַפען די נייע רעגירונג.

יודישער וועלט-קאָנגרעס זאָל פאָרקומען אין גענף

בעראַטונגען פון יודישע דעלעגאַציעס אין פּאַריז

פּאַריז, 25 (יט"א טעלעגראַפיש)

ס'קומען פאָר בעראַטונגען פון די מעריב-איראָפּעאישע מיטגלידער פון קאָמיטעט פון די יודישע דעלעגאַציעס וועגען די צוגרייטונגען צום יודישען וועלט-קאָנגרעס.

די בעראַטונגען וועלען בעשטימען דעם טערמין, אָרט און טאָג-אָרדנונג פון יודישען וועלט קאָנגרעס. וואַהרשיינליך וועט דער וועלט-קאָנגרעס פאָרקומען אין גענף. ד"ר גאָלדמאַן פאָהרט אין קורצען אָפּ קיין ארץ-ישראל אין די אינטערעסען פון וועלט-קאָנגרעס.

קאַטאַסטראָפע מיט 400 מענשען אויפן ים

מאָסקווע, 25 (ספּ. טעל.)

אויפ'ן קאַספּישען ים האָט זיך פון ברעג אָפּגעריסען אַ מעכטיגע אייז-קריע, וועלכע האָט מיט זיך פאַרטראָגען 400 פישער און 190 פערד. אויפ'ן אָרט פון דער קאַטאַסטראָפע איז אַרויסגעשיקט געוואָרען אַן עראָפּלאַן, וועלכער האָט מיטגענומען שפּייז און הייל-מיטלען. דער אַעראָפּלאַן וועט אויך אָנווייזען דעם וועג די אייז-ברעכערס, וואָס איילען מיט הילף פאַר די פישערס.

שאַרפע ערקלערונג פון רומענישען אינערן-מיניסטער געגען אַנטיסעמיטיזם

בוקאַרעשט (יט"א) נאָך איבער פון די געוועהנליכע העדרעדעס פון דעפּוטאַט געאָרג קוזאַ (דעם זוהן פון אַנטיסעמיטען-פיהרער פּראָפ. קוזאַ) האָט גענומען דאָס וואָרט דער אינערן-מיניסטער י. איניקולעץ, וועלכער האָט קודם כל אויפמערקזאַם געמאַכט קוזאַן, אַז גראָד די אַנטיסעמיטען האָבען נישט דאָס רעכט צו נעהמען אין מאַנאָפּאָל דעם נאַציאָנאַליזם. אַלע נאַציאָנאַלע אינסטיטוציעס אין רומעניען, ערקלערט דער מיניסטער, זענען געשאַפען געוואָרען דורך די ליבעראַלען. די ליבעראַלע פּאַרטיי האָט אויסגעקעמפט רומעניענס אומאָפּהענגיגקייט און האָט שפּעטער דורכגעפיהרט די פעראייניגונג פון אַלע רומענער. אָבער אויב מיר זענען נאַציאָנאַל זענען מיר אָבער נישט קיין יודען-פיינד, די קוזיסטען ווילען די יודען צוריקשטויסען, האָגאָר פערניכטען. מיר וואַרפען אָפּ יעטווידער פערניכטונגס-טענדענץ. מיר קענען בלויז גלייכבערעכטיגטע רומענישע בירגער, מיר ווילען, אַז דאָס רומענישע פאָלק זאָל זיך ענטוויקלען אויף אַלע געביטען. די קוזיסטען אָבער לענקען דורך זייער האַס-פּראָפּאַגאַנדע די ענערגיע פון דער יוגענד אויך אָן אומפּראָדוקטיווע וועגען צו. זיי ציהען אָפּ די יוגענד פון דער פליכט, זיך צו לערנען און צו שטרעבען צו אַ העכערער קולטור. מיר קענען אויפהאַלטען דעם נאַציאָנאַלען גייסט, נישט פּראָגענענדיג קיין שאָדען דעם האַרמאָנישען ענטוויקלונגס-ריטם פון די מינדערהייטען.

פליהענדע פעסטונגען קעגען די פראַנצויזישע מיליטערישע אַעראָפּלאַנען

לאָנדאָן, 25 (ספּ. טעל.)

די פּלענער פון דער פראַנצויזישער רעגירונג אין דער ריכטונג פון פערפעסטיגען דעם פראַנצויזישע מיליטערישע פליה-וועזען, האָט אין די ענגלישע פּאָליטישע קרייזען אַרויסגערופען אַ געוואַלדיגע צורודערונג.

די ענגלישע פּרעסע שלאָגט אַלאַרם אונטערשטרייכענדיג, אַז די פראַנצויזישע עסקאַדרע פון נייעם פערניכטענדיגען טיפּ איז אימשטאַנד מיט איין פליה אָנשפּאַרען קיין בערלין, רוים אָדער לאָנדאָן. די אַעראָפּלאַנען פון דעם דאָזיגען טיפּ קאָן מען — לויט דער מיינונג פון דער ענגלישער פּרעסע — דרייסט בעטראַכטען אַלס פליהענדיגע פעסטונגען.

פאַפּען וועגען די סבות פון ווירטשאַפטליכען קריזיס

בערלין, 25 (ספּ. טעל.)

„בערזענצייטונג" דרוקט היינט אַן אַרטיקעל פון וויצע-קאַנצלער פאַפּען אונטער'ן קעפּעל: „דייטשלאַנד און איראָפּא", אויפ'ן יסוד פון די לעצטע בלוטיגע געשעהענישען אין פּאַריז און ווין פיהרט פאַפּען אויס, אַז היינט בעדראָהט דעם שלום בלויז די „סאָציאַלע שפּאַנונג", וואָס איז אַרויסגערופען געוואָרען דורכ'ן אומ'יושר'דיגען מצב, וועלכער איז אַ פּועל-יוצא פון ווערסאַלער טראַקטאַט. דער דאָזיגער מצב, וואָס איז גורם אַ גייסטיג נאָך בעוואָגונג, האָט דערפיהרט צום ווירטשאַפטליכען קריזיס און צו דער אַלגעמיינער פעראַרימונג. דייטשלאַנד שטעלט מיט זיך פאָר — לויט פאַפּענען — אין דעם איראָפּעאישען כאָאָס אַ „רוהיגען פּאָל" און דאָס איז אַ דאַנק דער נאַציאָנאַלער קאָנסאָלידאַציע. דער אויטאָר ציטירט דאַן דעם אויסצוג פון מינ. בעק'ס רעדע אין דער סיים-קאָמיסיע, וואָס איז נוגע דער בעציהונג פון דער פּוילישער רעגירונג צו דייטשלאַנד און ער בעגריסט מיט צופרידענהייט דעם פאַקט פון בעווייזען זיך אין דער פּויליש-דייטשער דעקלאַראַציע פּוילענס זעלבסטשטענדיגע איניציאַטיוו.

ווייטערע דעפּאָרטאַציעס פון „אומלעגאַלע" עולים

ירושלים. דער פּערסישער יוד יקותיאל לעווי און זיין משפחה, וואָס בעשטעהט פון אַ פרוי און דריי קינדער, האָט אַלס „אומלעגאַלער" אימיגראַנט, בעקומען דעם בעפעהל היכף צו פערלאָזען דאָס לאַנד. אין חיפה איז אַרעסטירט געוואָרען דער אַפגאַניסטאַנער יוד מתתיהו בן־אליהו צוזאַמען מיט זיין פרוי, וועלכע איז שוואַנגער און דאַרף אינגיכען געבוירען. אַלס „אומלעגאַלע" אימיגראַנטען זאָל דאָס פּאָר־פּאָלק אין קורצען דעפּאָרטירט ווערען פון א"י.

נאַצי'ז ראַטיפיצירן דעם פּויליש-דייטשען פּאַקט

פּאַריז, 25 (ספּ. טעל.)

די גאַנצע פראַנצויזישע פּרעסע דרוקט היינט די ידיעה וועגען אויסטויש פון די דאָקומענטען וועגען דעם ראַטיפיצירטען פּויליש-דייטשען אָפּמאַך און בריינגט די לעצטע דעקלאַראַציע פון מיניסטער בעק.

דייטשלאַנד האָפט אויף דער ליקווידאַציע פון פּויליש-דייטשען צאָל-קריג

בערלין, 25 (ספּ. טעל.)

דער נעכטיגער אינטערוויו פון אויסערן-מיניסטער בעק איז פערעפענטליכט געוואָרען אין די היינטיגע פריהמאָרגען-צייטונגען, וועלכע האָבען קאָמענטירענדיג דאָס געשפּרעך, אונטערגעשטראָכען די פּערזענליכע פערדינסטען פון מאַרשאַל פּילסודסקי און קאַנצלער היטלער אין דער רעאַליזירונג פון דער פּויליש-דייטשער פערשטענדיגונג.

איינינע צייטונגען דריקען אויס ביי דער געלעגענהייט די האָפנונג, אַז דער נאָהענטסטער עטאַפּ פון דער פערשטענדיגונג וועט זיין די ליקווידאַציע פון פּויליש-דייטשען צאָל-קריג.

א"י-עקספּאָרט פון ציטרוס-פרוכט

ירושלים. ביז דער דריטער פעברואַר-וואָך האָט דער עקספּאָרט פון. אָראַנזשען און אַנדערע ציטרוס-פרוכט פון א"י ערגרייכט אין לויפענדען סעזאָן 2 מיליאָן 605 טויזענד קעסטלעך.

„די דעמאָקראַטיע אין געפאַהר"

פּאַריז, 25 (ספּ. טעל.)

אויף די גאַסען פון פּאַריז און אין די פּראָווינץ שטעט האָבען זיך בעוויזען גרויסע פּלאַקאַטען, אונטערגעשריבענע דורך 214 לינקע דעפּוטאַטען, דער אויפרוף, וואָס טראָגט די איבערשריפט: „די דעמאָקראַטיע איז אין געפאַהר", רופט די וועהלער צו אָרגאַניזירען אַ שוץ געגען דער בעדראָהטער רעפּובליק.

פּאַריז, 25 (ספּ. טעל.)

דינסטאָג פאַרמיטאָג וועט אין עליזעע-פּאַלאַץ פאָרקומען אַ זיצונג פון מיניסטאָרען-ראַט אונטערן פאָרזיץ פון פּרעזידענט לעברען. די רעגירונג וועט דעצידירען וועגען די ענדערונגען אויף די אַדמיניסטראַטיווע און דיפּלאָמאַטישע פּאָסטענס.

האַבּיכט ממלא מקום

ווין, 25 (ספּ. טעל.)

אויפ'ן אָרט פון בעוויטגטען האַביכט, דעם עסטרייכישן רעפערענט פאַר דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישער פּאַרטיי, זאָל בעשטימט ווערען דער הילפאַריסט פון סטיריען, אינזש. ראַוטער. די ידיעה איז ביז איצט נאָך נישט בעשטעטיגט.

Dr. med.
B. Robinzon
אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 10,
טעל. 131-86.
נעהמט אָן פון 3–4 נאָכמיטאָג און פון 7–8 אָוונד.

פאַר גאַרד,
בּיזשוטעריע
און לאָמבאַרד-קווייטען
צאָהלט די העכסטע פּרייזען
אליזאַר פּיאַלקאַ
פּיעטריקאָווער 7.

אויגען - קליניק
מיט שטענדיגע בעטען פון
Dr. B. Donchin
פּיעטריקאָווער 90, טעלעפ. 221-72
נעהמט אָן שטענדיגע אויגען-קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א. ז. וו.), ווי אויך אַמבולאַטאָרישע פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אָוונד.

פּעקלעך נאָך ז.ס.ס.ר.
פון פעברואַר איז דער פּרייזקוראַנט פון „טאָרגסין" פערקלענערט!
דער נייער פערקלענערטער פּרייזקוראַנט פון „TORGSIN" ערמעגליכט איבערצושיקען די פאַמיליעס, קרובים און בעקאַנטע, וועלכע וואוינען אין ז.ס.ס.ר. אַלער אַרט זעהר ביליגע לעבענסמיטלען און קליידונגס-פּעקלעך פון אוניווערסאַלען מאַגאַזין „TORGSIN" איבערהייזונגען אין אַלע וואַלוטעס פּוילישע זלאָטעס, דאָלאַרען, פונטען, פראַנקען אא.ז.וו. נעהמען אָן אין וואַרשאַ און אין אַלע זיינע אָפּטיילונגען: פּאָסט Bank Gospodarstwa Krajowego, Powszechny Bank Kredytowy T-wo „Hias", זשאי Biuro Posyłek, Nowogrodzka 39 Bracia Pakulscy, Bracka 22 w Warszawie i Oddział Drezdeńskiego Banku w Gdańsku.
פערלאַנגט אומזיסטע פּרייזקוראַנטען. אינפאָרמאַציעס ערטיילט די האַנדעלס-פאַרשטעהערשאַפט פון ז.ס.ס.ר. אין פּוילען, וואַרשאַ, קאָשיקאָווע 4, טעל. 9-06-66.

רופּטורען (ברוך-קראַנקהייטען)!!

ספּעציעלע הייל-גומי-באַנדאַזשען פון מיין מעטאָדע לאָקאַליזירן ראַדיקאַל אונטער גאַראַנטיע אָהן אָפּעראַציע אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע רופּטורען (ברוכען) פון אַלע מינים ביי מענער, פרויען און קינדער.
דאָס אַראָפּלאָזען זיך פון מאַגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך אָנלייגען ספּעציעלע צוגעפּאַסטע בויך-באַנדאַזשען.
אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקערס) הייל-אָרטאָפּעדישע גאָרסעטען, אויף אויסגעקרימטע פיס און קניהען, ביינער-שווינדזוכט הייל-אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען, אויף פּלאַטשיגע וועהטאָגליכע סטאָפּעס (פּלאַטפיס)
ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע וואַקלאַדקעס לויט גיפּס-מאָדעלען, קינסטליכע הענד און פיס.
ספּעציעלער לאַנשטאַלט פאַר הייל-אָרטאָפּעדיע
Spec. Ortop. O. Petrykiewicz אויס לעמבערג
לאָדז, פּיאָטרקאָווסקאַ 9 (פראָנט פּאַרטער) טעל. 177-09
בעמערקונג: דאָס פּערזענליכע ערשיינען פון די קראַנקע איז נויטווענדיג. (אין זגערזש אויף סלאָוואַצקאַ 2 № און 4 № אייגענע הייזער)

קמח חטים כשר לפסח
תחת השגחת הרבינאַט דפה
אונטער דער אויפזיכט פון היגען ראַבינאַט איז אונזער מיהל געכשר'ט און אַזוי ווי ס'פאָריגע יאָהר וועלען מיר דאָס שענסטע מעהל צושטעלען פאַר אונזערע ג' קונדען, דערפאַר נישט צו פערגלייכען מיט דער פּראָווינץ, וואָס אויסער שלעכטעס מעהל און נישט שענעס, קענען זיי ביי דער ליפערונג נישט נאָכקומען אַזוי ווי מיר, וואָס ערפילען יעדענס פערלאַנג.
מיט אַכטונג „ELEKTROMŁYN"
Łódź, Zakątna 47, tel. 147-40.
בּעמ.: בעשטעלונגען ווערען אָנגענומען פערזענליך אָדער טעלעפאָניש 147-40.

די שענסטע דרוק-אַרבייט
ווערען אויסגעפיהרט
אין דער דרוקעריי
בּראַמבּערג און בּוים
פּילסודסקיעגאָ 55 (פראָנט)
ווי צ.ב.ש. רעכנונגען, בריפבויגען, קוויטאַריושען, שטרימפּף-באַנדעראָלען, עטיקעטען, התונה-קאַרטען, וויזיט-קאַרטען, א.אַ. פּינקטליך און סאָליד אויסגעפערטיגט.

לאַפּרושי מאיסורא
מיר זענען מודיע די יודישע בעפעלקערונג אין קויל והגליל, אַז די מיהל אונטער דער פירמע
„Zakłady Rolniczo-Przemysłowe"
אין קויל איז דאָס יאָהר נישט געכשר'ט געוואָרען אויף פסח און דאָס מעהל איז חמץ.
חיים דוד זילבער-מרגליות רב בעיר קויל.
די יודישע קהלה-פערוואַלטונג אין קויל.

דער שווער-געטראָפענער
פאַמיליע וואַרטעצקי
צוליב טויט פון זייער ליבען זוהן
חיים יצחק נ"ע
(געוואוינט זגערזשער 44)
דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען מיטגעפיהל
קאָלעגען י. וויעזשבאָווסקי
מ. זענדעל
נ. ראָטגערבער

לאדז 26 פעברואר 1934

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז 26 פעברואר 1934

די ענדעציע דורשט נאך בלוט

גענעראל-אנגריף אויפ'ן אנטי-יודישן פראנט

ביי אונזער ענדעציע האט זיך פולשטענדיג פערדרייט אין קאפ. ס'איז גארנישט צו בעשרייבען דעם צער, וועלכען די דאזיגע מענשפרעסערישע פאר־טיי צוזאמען מיט איהרע פיהרער לעבט איבער אין שייכות מיט די בלוט־ריחות, וועלכע כאפען זיך אריבער צו אונז פון דעם היטלער־לאנד און דער „דאלפוס־מדינה". פונקט ווי הונגעריגע הינט לויפען זיי ארום איבער די גאסען פון ווארשא און אנדערע שטעט, איבער די סיים־קולואַרען, זיי עפענען ווייט אויף זייערע באלעבער, כדי אריינצוכאפען אביסעלע פון דעם „בלוטיגען ארמאט" פון די שכנות'דיגע לענדער.

די ענדעציע דורשט נאך בלוט, אבער דערוויל מוז זי זיך בעגנוגענען נאר מיט שויבענברעכעריי און מיט קלענערע גאסען־אוואנטורעס.

איצט איז די ענדעציע ארויסגעטראטען אין אנ־אפענעם קאמף און זי האט אראפגעווארפען פון זיך דאס לעצטע פייגענבלעטעל פון שאנדע. זי האט אנגעהויבען געבען איהר ביז־איצטיגע ארגומענ־טאציע אין דער יודען־פראגע און זיך דעצידירט צו גיין אויפ'ן וועג פון ריינעם „ראסיזם".

די אנטיסעמיטישע ארגומענטאציע פון דער ענ־דעציע האט זיך ביז נישט לאנג בעשטיצט אויף די בעהויפטונגען, אז יודען זענען נישט לאיאל צו דער פוילישער מלוכה, אז יודען זענען קנאפע פאט־ריאטען א. אז. וו. א. אז. וו.

פון די דאזיגע בעהויפטונגען האט מען געקענט ארויסדיילען, אז אויב יודען וועלען זיין „גוט און פרום", אז אויב זיי וועלען זיין „פאטריאטען" אין דעם גייסט, ווי דאס ווינשט זיך די ענדעציע וועט אויך במילא די דאזיגע יודענפרעסערישע פארטיי ענ־דערען איהר בעציהונג צו אונז. יאהרעלאנג האט זיך די ענדעציע בענוצט מיט דער דאזיגער ארגומענ־טאציע און דער ענדעקישער „גדול" ראמאן דמאווסקי האט זיך בעמיהט צו בעגרינדען די ארגומענטאציע אויפ'ן סמך פון „היסטארישע פארשונגען", לויט וועלכע נישט קיין אנדערע, ווי נאר יודען זענען גע־ווען די פערבינדעטע פון פרידריך דעם גרויסען ביים פונאנדערטיילען פוילען.

האט אבער די ענדעציע נישט לאנג געקענט אויסהאלטען אויף איהר פריהערדיגער „טעאָ־עטי־שער" פאזיציע אין דער יודען־פראגע, בעת די איניק־לעך פון פרידריך דעם גרויסען, וועלכער איז געווען דער הויפט־איניציאטאר פון פונאנדערטיילען פוי־לען, האבען איצט געפונען א נייע „תורה", וועלכע הייסט ראסיזם.

איז טאקע די ענדעקישע „גאזעטא ווארשאַו־סקא" ארויס מיט אפענע דיבורים. נישט אנדערש ווי זי פארערט אַנ'„עהרליכע" דיסקוסיע אין דער יודען־פראגע. פערשטיין דארף מען דאס אין דעם זין, אז די דיסקוסיע, וועלכע האט זיך ענטוויקעלט בעת דער בודזשעט־דעבאטע אין סיים און שפעטער אויף די שפאלטען פון דער סאנאציע־פרעסע איז מצד דער סאנאציע נישט געפיהרט געווארען עהרליך, און אז די „עהרליכקייט" געפינט זיך אין דעם פאל נאר אויף דער זייט פון דער ענדעציע.

האט די סאנאציע־פרעסע געשריבען, אז דער „פוילישער עקסקלוזיוויזם, וואס מאכט פון אונזערע נאציאנאלע מינדערהייטען עפעס אזוינס ווי די „אַטער־נער מעטעקען, וועלכע האבען געבאסען פון פערקלע־נערטע בירגער־רעכט" — ענטפערט דערויף די „גאז. ווארש.", אז חס־וחלילה, עס הויבט זיך גאר נישט אן. קיינער וויל אין פוילען נישט צונעמען די רעכט ביי די מינדערהייטען און עס האנדעלט זיך נאר וועגען צונעמען די פאליטישע רעכט ביי די יודען, מחמת „אנדערש מוז זיין די געזעצליכע שטעלונג איז דער מלוכה לגבי דער איינגעבוירענער בעפעלקערונג און אנ'אנדערע לגבי אנ'אנגעלאפענעם אזיאטישען עלע־מענט, וועמעס רעליגיע, בלוט, טראדיציע און גייסט, ס'אונטערשיידען זיך זייער שטארק פון אונזער פאלק".

אלזא דא האנדעלט זיך נאר וועגען צונעמען די רעכט ביי יודען, דאַגעגען מיינט מען נישט די אוקראי־נער, ווייס־רוסען און ליטווינער. מען קען זיך שוין פארשטעלען, ווי אזוי עס וועלען אויסזעהען די רעכט פון די איבעריגע מינדערהייטען אין פוילען, ווען די אנטי־יודישע ראסען־טעאריע וועט פערווירקליכט ווער־דען „לטובת" דער מלוכה און דעם פוילישען פאלק. דערוויל איז אבער די ענדעציע זייער „בעשיידען" און וויל צונעמען די רעכט אין איצטיגען מאמענט נאר ביי יודען.

דערביי בענוצט זיך די ענדעציע אין „עהרלי־כען" קאמף געגען די סאנאציע־פובליציסטען מיט דיזער „אריגינעלער" ארגומענטען. אויב — טענה'ן די ענדעקישע אנהענגער פון די „ראסען־טעאריעס" — די סאנאציע וויל פערווירקליכען דעם פרינציפ פון „גלייכקייט" דורך דעם שאפען „אנ'עליטע". וואס בעדייט, אז נאר אויסדערוועהלטע מענשען וועלען האבען וואהל־רעכט און איבער צוואנציג מיליאן מענשען וועט מען בעראובען פון די דאזיגע רעכט, — טא וואס מאכט מען אזעלכע גרויסע צערעמאניעס מיט דעם צונעמען די פאליטישע רעכט ביי 4 מיל־יאן (?) יודען.

די ענדעציע האט, אלזא, אנגעהויבען א גענע־ראל־אטאקע אויף דעם אנטי־יודישען פראנט, מחמת זי האלט, אז דאס איז די שוואכסטע פאזיציע, וועלכע טוהט זיין לייכט צו שטורמען אפילו בעת ביי דער מאכט וועלען זיך געפינען נישט־ענדעקעס. נישט צופעליק גיט די ענדעציע צו פערשטיין, אז דעם פרייז פון צערויבען די פאליטישע און מענשליכע רעכט ביי איבער דריי מיליאן יודישע איינוואוינער איז זי גרייט צו גיין אויף געוויסע „קאנצעסיעס" לגבי דעם סאנאציע־רעזשים און זי האלט, אז די סאנאציע דארף צוליב אזא „קלייניגקייט" נישט זיין איינגעשפארט.

די פראגע איז געשטעלט געווארען קלאר און אפען. מיר צווייפלען אבער, צי פוילן קען זיך ער־לויבן נאכצוטון די הייבטיגע ביישפילן פון היט־לערן און וואהרשיינליך די מארגענדיגע ביישפילן פון דאלפוסן. דאס, וואס מען רופט אן „פוילישער יודנטום", בעגרעניצט זיך ווייט נישט מיט די געאָ־גראפישע גרעניצן פון פוילן, מחמת „פוילישע יי־דען" לעבן אין די גרויסע מאסן אין אמעריקע, אפריקע, ארץ ישראל א. א. וו. דער אפקלאנג און דער רעזאנאנס, און גאנץ וואהרשיינליך, אויך די רע־זולטאטן וואלטן אין דעם פאל געווען גאנץ אנ־דערש, ווי דאס איז געשעהען אפילו אין דעם ענין היטלער.

מיר זענען אבער איבערצייגט און מיר וועלן גלויבן, אז די מענשן, וועלכע רעגירן מיט פוי־לען ביז היינטיגען טאג, וועלן נישט זוכן קיין „לאָרבער קרענץ" דורכן פערווירקליכען אין פוילען „לעכיטישע פאראגראפן" און אז די ענדעקישע פראָ־יעקטען וועלן בלייבן נישט מעהר ווי דאקומענטע פון א טרויעריגער און ביטערער צייט, וועלכע מיר האט איבערגעלעבט די גאנצע מענשהייט.

א. צינצינאטוס.

בערלין האט פערלוירען דעם קאפ

די אונצופרידענהייט אין איטאליען מיט דער נאציסטישער נאטע צו עסטרייך

ווי בעקאנט, האט דער פיהרער פון די עסטרייכישע נאציאנאל-סאציאליסטען האביכט, דורכן מינכענער ראדיא געשטעלט דער עסטרייכישער רע־גירונג אנ'אולטימאטום: ביזן 28 פעברואר ווערט ערקלערט וואפענשטילשטאנד, אין פערלויף פון דער צייט דארף זיך די עסטרייכישע רעגירונג בעטראכ־טען, ווי אזוי איינצושטעלען די צוזאמענארבייט מיט די נאציאנאל-סאציאליסטען. אין געגענטייל וועלען די נאצים שוין וויסען, וואס זיי האבען צו טון. דער דאזיגער אולטימאטום האט ארויסגערופען שארפע קאמענטארען אין דער אייראפעאישער פרעסע. בעזונדערס גרויס איז די אונצופרידענהייט אין דער איטאליענישער פרעסע, וועלכע האט, ווייזט אויס, נישט ערווארט אזא מין זעלבסטשטענ־דיגקייט פון היטלערען אין דער עסטרייכישער פראגע.

„גאזעטא דעל פאפאלא" בעהאלט נישט איהר אויפרעגונג:

„אט דאס איז די דאנקבארקייט פון דייטש־לאנד פאר אלעמדינג, וואס איטאליע האט פאר איהר געטון, אנהויבענדיג פון דער אונטערשטיצונג אין דער פאדערונג פון בעוואפנונג און ענדיגענדיג דערמיט, וואס איטאליע האט זיך נישט פעראיי־ניגט צו דער אינטערנאציאנאלער אנטי-דייטשער קאמפאניע אין צוזאמענהאנג מיט דער שרפה פון רייכסטאג. מ'דארף אננעהמען, אז בערלין האט ענטגילטיג פערלוירען דעם קאפ. לאמיר האפען, אז אויב עס וועט אויסברעכען א נאציאנאל-סאציא־ליסטישער אויפשטאנד, וועט ער אונטערגעדריקט ווערען פונקט אזוי שנעל און ענטשידען, ווי דער סאציאליסטישער אויפשטאנד".

„רעדזשימע פאשיסטא" מיינט אויך, אז הא־ביכטס אולטימאטום זאגט עדות, וועגען דער נער־וועזישקייט פון בערלין, וואס האט מורא צו פער־לירען די פאזיציעס אין עסטרייך:

„דאס צושמעטערן דעם מארקסיזם אין עסט־רייך איז געווען א שרעקליכער קלאפ פאר דייטש־לאנד. עס וואלט גוט געווען, ווען בערלין וואלט עס פערשטאנען און וואלט געמאכט די געהעריגע אויספיהרונג. די רוה אין אייראפע וואלט דערפון בלויז געוואונען".

דער פראנצויזישער „ער נואוועל" שטרייכט נאכאמאל אונטער די געפאהר פאר איטאליען פון דעם קאקעטירען מיטן היטלעריסטישען דייטשלאנד:

„אויב דער אנשלוס וועט פערווירקליכט ווע־רען, וועט די ערשטע מלוכה, וואס וועט בעדראהט ווערען, זיין איטאליע: די פראגע וועגען טריעסט, וועגען דעם טאל פון טייך פא און וועגען אויס־גאנג צום אדריאטישען ים וועלען אויפשטיין מיט אנ'אונערהערטער שארפקייט. אין רוים הויבט מען דאס אן צו פערשטיין, אמת, מיט א געוויסער פער־שפעטיגונג".

די צייטונג קומט צום אויספיהר, אז ביז נישט לאנג צוריק זענען היטלער און מוסאליני גע־גאנגען צוזאמען, אבער איצט צושיידען זיך זייערע וועגען.

„אנ'אויפמערקזאמער בעאבאכטער האט נישט איינמאל געהאט די געלעגענהייט צו בעמערקען, אז צווישען דייטשלאנד און איטאליען איז פאראן עפעס א פערשטענדיגונג. צי אפט האט רוים גע־האנדעלט אין די אינטערעסען פון בערלין און בערלין האט געהאלפען רוים. ביז איצט האבען ביידע מלוכות דערפון בלויז געוואונען, אבער עס איז געקומען א צייט, ווען זיי מוזען זיך צע־קריגען.

„רעפיבליק" זעהט פאראויס דאס ערגסטע:

„לאמיר אננעהמען, אז דאלפוס וועט נאכגע־בען האביכטען: אנשלוס. אבער לאמיר אננעהמען, אז ער וועט זיך נישט אונטערגעבען. דאן וועט די היימווער, די פאליציי און די ארמיי זיך ווייטער שלאגען געגען די נאצים. וואס וועלען אין אזא פאל טון די ארבייטער, וועלכע זענען נעכטען אונ־טער די פאהנען פון אטא באוער און דייטשען צוקלאפט געווארען? עס איז בעקאנט, אז האביכט און מיט איהם נאטירליך היטלער רעכענט אויף די ארבייטער. צי דען קאן מען האפען, אז די דאזי־גע מענשען, אין וועלכע מען האט ערשט נעכטען געשאסען פון הארמאטען און קוילענווארפערס, וועלען דערלאנגען די האנד זייערע בעזיגער? אמת, עס איז נאך פאראן איטאליע. נאר אויב די אי־טאליענישע סאלדאטען וועלען אריין קיין עסטרייך, דאן פארוואס זאל דארט נישט אריין אויך דאס דייטשע מיליטער?".

„עקא דע פארי" רופט אן די זאך ביים נאמען:

„אויב האביכט'ס אולטימאטום איז ווירקליך אנ'אולטימאטום, דאן וועלען פראנקרייך, איטאליע און ענגלאנד, דאס הייסט די דריי מלוכות, וועלכע האבען אונטערגעשריבען די דעקלאראציע וועגען עסטרייכס אומאפהענגיגקייט, מוזען ערפילען זייער חוב".

א שפיצעל פון א פראנצויזישן פערלעגער

די פולע פראנצויזישע איבערזעצונג פון היטלערס „מיין קאמף"

מיר האבען די טעג געשריבען וועגען דורכ־פאל, וועלכען עס האט געהאט גערינג מיט זיינע ארטיקלען אין דער ענגלישער קאנסערוואטיווער צייטונג „מארנינג פאסט". די דאזיגע צייטונג האט אפגעדרוקט זעקס ארטיקלען פון גענעראל גערינג און דאס איז בעטראכט געווארען פאר א גרויסען טריומף פון די נאצים. ווי גרויס איז אבער גע־ווען זייער ענטוישונג, ווען די רעדאקציע האט בעגלייט די ארטיקלען מיט א נאכווארט, אין וועל־כען זי שטעלט פעסט, אז אין גאנצען שרייבעכץ פון גערינג'ען וועגען נאציאנאל-סאציאליזם איז נישטא קיין איין קאנסטרוקטיווער געדאנק, אז דאס אלץ איז נישט מעהר ווי פוסטע פראזען־דרעשעריי און זעלבסטרעקלאמע און דער מחבר קאן נאר עמיין זידלען זיינע געגנער.

עפעס עהנליכעס האט פאסירט מיט היטלערן אליין און מיט זיין בוך „מיין קאמף" און אויך אין דערזעלבער צייטונג „מארנינג פאסט". „מיין קאמף" איז איצט דאס סאמע פאפולערע בוך אין דריטען רייך. דאס איז די עוואנגעליע פון דייטש־לאנד אין דער איצטיגער צייט. היטלער האט גע־זאגט, אדער היטלער האט געשריבען אין „מיין קאמף" — דאס פערענטפערט אלע פראגען און אלע ספקות. וועגען דעם דאזיגען בוך, וועגען זיין טיפער גייסטרייכקייט האבען מיר שוין נישט איינמאל געשריבען, מיר האבען נישט איינמאל אנגעוויזען, אז דאס איז די אמת'ע עוואנגעליע פון כאמסטווע און בארבאריזם.

מיט א געוויסער צייט צוריק האט מען דאס דאזיגע בוך איבערגעזעצט אויף ענגליש. געטון איז עס געווארען זעהר פארזיכטיג. פיל שטעלען זענען ארויסגעווארפען געווארען. אזוי, א שטייגער, פעהלט אין דער ענגלישער איבערזעצונג דאס, וואס היטלער האט געשריבען וועגען די יודען, אויך וועגען א רייה אנדערע פראגען, וואס די קאמפראמיטאציע פון קאנצלער וואלט שוין געווען א צו גרויסע.

צוערשט האט דער ענגלישער איבערזעצונג די „מארנינג פאסט" געווידמעט עטליכע פעליעטאָ־נען און דאס איז בעטראכט געווארען דורך די נאציס ווי א גרויסער טריומף זייערער. אבער גרויס איז געווען זייער ענטוישונג און עמפערונג, ווען אין דערזעלבער „מארנינג פאסט" האט זיך בעוויזען א שלוס ארטיקעל, וואו די צייטונג שרייבט, אז די ענגלישע געזעלשאפט, וועלכע איז ערצויגען אויף די פרינציפען פון הומאניטאריש־קייט און טאלעראנץ, וועט באין אופן נישט פער־שטיין דעם ווילדען פאנאטיזם און דעם מענשען־האס, מיט וועלכען עס איז דורכדרונגען די דייטשע עוואנגעליע.

א מיאוס שפיצעל האט אפגעטון היטלערן איין פראנצויזישער פערלעגער, ארויסגעבענדיג „מיין קאמף" אין א פולער איבערזעצונג. מען דארף וויסען, אז היטלער האט ביז איצט נאך קיינעם נישט ערלויבט איבערצוזעצען זיין ווערק אין דער פראנצויזישער שפראך, פערקעהרט וויפיל מאל מען האט זיך צו איהם געווענדעט וועגען אנ'ערלויבניש, האט ער אפגעזאגט. משמעות, אז ער וויל נישט בעגליקען די פראנצויזען מיט דער לעקטור פון זיין בוך. און גלייכער איז עס פאר איהם אייגענטליך. נישט אומזיסט האט דער פער־לעגער געשריבען אין דער פאררעדע צו דער איבערזעצונג: אויב היטלער וויל נישט פאפולא־ריזירען זיין בוך אין פראנקרייך, טוט ער דאס דערפאר, ווייל ער ווייסט, אז דאס איז נישט זעהר געוואונשען פאר זיין פאליטיק. אבער טאקע דערפאר האבען מיר געהאלטען פאר נויטיג דאס בוך איבערצוזעצען און ארויסצוגעבען. אלס א בערעכטיגונג פאר אונז קאנען דינען די ווערטער, וועלכע עס האט נישט לאנג צוריק געזאגט דער איננערן-מיניסטער ד"ר פריק ביי דער ערעפנונג פון קאנגרעס פון די דייטשע יוריסטען: פאר אונז נאציאנאל-סאציאליסטען איז מאראל און גערעכט דאס, וואס דינט דעם דייטשען פאלק, און נישט מאראליש איז אלצדינג, וואס ברענגט שאדע דעם דייטשען פאלק."

עס וואלט באמת כדאי געווען, ווען עס זאל זיך געפינען א פערלעגער, וואס זאל היטלערס בוך ארויסגעבען אויך אויף פויליש. אדרבא, זאל זיך די פוילישע געזעלשאפט בעקענען מיט דער אידעען-וועלט פון דעם מענשען, מיט וועלכע עס ענטציקט זיך אזוי די פוילישע ענדעציע.

צייטונגס-פראצעסן אין צוזאמענהאנג מיט דער ארלאזאראוו-מארד-אויספארשונג

ירושלים. אויפ'ן גרונד פון דער פעראָרדנונג פון 1929 וועגען בעליידיגונג פון בעריכט האט דער גענעראל־פראקוראר געעפענט א געריכטליכע אקציע געגען ד"ר ייבין, דעם ארויסגעבער פון רעוויזי־אניסטישען „חזית העם" צוליב דער פערעפענטלי־כונג פון ארטיקלען וועגען דער אויספארשונג ארום מארד פון ד"ר ארלאזאראוו.

חוץ דעם זענען צוגעצויגען געווארען צו געריכט־ליכער פעראנטווארטליכקייט דער „דבר" און די ארי־מאליגע אויסגאבען „בשער" און „משפטים".

פּרייז 10 גר. — פּרייז 10 גר.

דאס לאדזשער לעבען

ניי'ער פאלקסבלאט — ניי'ער פאלקסבלאט

מאנטאג 26 פעברואר — י"א אדר תרצ"ד

זון-אויפגאנג 6.32
זון-אונטערגאנג 5.08

מעכאניזירונג פון די בעקעריען אפגעלעגט אויף 3 יאהר

דאס מיניסטעריום פון עפענטליכער אויפזיכט, האט פערעפענטליכט אין „דזש. אוסטאוו" א פעראָרדנונג, וועלכע פיהרט איין פאלגענדע זעהר וויכטיגע ענדערונגען אויפ'ן געביט פון אויסארבייטען געבעקס און צוקערוואַרג.

א בעקעריי, וואס געפינט זיך אין א געגענד וואו עס איז דא וואסער-לייטונג און קאנאליזאציע, דארף איינגעארדנעט ווערען, נאר אין לאקאלען, וועלכע זענען פערבונדען מיט די דאזיגע צוויי וויכטיגע פאקטארען. א בעקעריי טאר זיך נישט געפונען אין קיין סוטערינע. די צימערען פון דער בעקעריי דארפען זיין אזוי גרויס, אז אויף אַנ'אַרבייטער זאל אויסקומען ווענינגסטענס 4 קוואַדראַט מעטער חלל. בעקעריען, וועלכע געפינען זיך אין ערטער, וואו ס'איז דא עלעקטרישע קראפט, מוזען האבען מעכאנישע איינריכטונגען צו זיפען מעהל, מישען און קנעטען דאס טייג.

די בעקעריי טאר נישט זיין פעראייניגט דירעקט מיט דער וואוינונג, קאן נישט דינען אלס וואוינארט, אלס אפרוה-ארט, אדער נאכטלעגער, ווי אויך אלס פערקעהרס-שטעל. דער פערקויף פון געבעקס אדער צוקערוואַרג אויף דער גאס, אין סטראַגאַנען און אויף די מערק איז דערלאזבאר בלויז אין אזא פאל, ווען עס ווערען אנגעווענדט מיטלען, וועלכע גאראַנטירען די פּראָדוקטען פון אומריינקייט (האלטען דאס געבעקס אין שענקלען, אדער אין פערגלעזטע וועגעלען) הויזירעריי גיט מעהל-אויסארבייטונגען איז פערבאטען.

בעקערייען און צוקערוואַרג-פאבריקען, וועלכע געפינען זיך, בעת די דערמאהנטע פעראָרדנונג ווערט ארויסגעגעבען, אין סוטערינען, מעגען דארט פערבלייבען אויף ווייטער אין דעם פאל, אויב די טיפעניש פון דער בעקעריי געהט נישט ווייטער פון א האלבען מעטער אונטערן ניווא, פון דער ערד, און די פענסטער געפינען זיך, ווענינגסטענס א מעטער העכער פון דער ערד. דאגעגען בעקעריען וואס געפינען זיך אין טיפערע סוטערינען, קאנען אויך בלייבען ווייטער, אויב זיי ענטשפּרעכען אלע פארשריפטען. דאך, וועגען יעדען בעזונדערען פאל דעציזירט די פאָוויאַטאָווע אדמיניסטראַטיווע מאכט.

די דאזיגע מאכט וועט בעשטימען טערמינען, וועלכע בעקערייען און ווי לאנג קאנען בלייבען און די דאזיגע בעדינגונגען. אלענפאלס וועט דער טערמין זיין נישט לענגער, ווי ביז'ן 24, נאוועמבער 1936.

ווען א בעקעריי אדער צוקערוואַרג-פאבריק געפינט זיך אין א סוטערינע, מוז דארט איינגעארדענט ווערען א מוסטערהאפטע ווענטילאציע.

די בעשלוסען וועגען טערמינען צו בלייבען אין די סוטערינען ווערען נישט אנגעווענדט בנוגע צוקערוואַרג-אויסארבייטונגען.

וועגען טערמין צו מעכאניזירען די בעקערייען און צוקערוואַרג-פאבריקען דעצידירט די פאוויאטאָווע אלגעמיינע אדמיניסטראטיווע מאכט, אפהענגיג פון די ארטיגע ווירטשאפטליכע און טעכנישע בעדינגונגען. אלענפאלס קאן דער טערמין נישט אפּגעלעגט ווערען אויף שפּעטער, ווי ביז'ן 31-טען דעצעמבער 1936.

אלע מיהלען און פערקויפס-שטעלען פון מעהל, וועלכע ענטשפּרעכען נישט די פארשריפטען פון דער פעראָרדנונג, ווערען, אנהויבענדיג פונים 22. פעברואר ה. י. געשלאסען.

ארעסטירט די דירעקציע פון „טעקסטיל-אוניאן"

(–) אין זיין צייט האבען מיר מיטגעטיילט וועגען דעם, אז עס זענען ענטדעקט געווארען גרויסע שטייער-מיסברויכען אין דער פראַנצויזישער אקציען-געזעלשאפט „טעקסטיל-אוניאן" אין לאדז, פּיעטריקאווער 173. דאן זענען צוגענומען געווארען די געשעפטס-ביכער, וועלכע זענען אין משך פון 2 חדשים געפאָרשט געווארען.

צהערנכטען, שבת איז די אונטערזוכונג פון די ביכער פערענדיגט געווארען. ס'האט זיך ארויסגעוויזען, אז דער מלוכה-אוצר האט צוליב דער אונפינקטליכער בוכפיהרונג געליטען גרויסע שאדענס. דער פּראָטאָקאָל ווענען דער דורכגעפיהרטער קאנטראלע איז איבערגעשיקט געווארען צ דער פּראָקוראַטור און באלד אום שבת זענען ארעסטירט געווארען צוויי דירעקטארען און דער הויפּט-בוכהאלטער פון דער פירמע „טעקסטיל אוניאן". אין ארעסט זענען געבליבען זיצען דיר. וויאלעט, דיר. וואן בערגער און בוכהאלטער פיינבערגער.

יודישע פעראיינען פון דער פליישער-בראנזשע זיך אנגעשלאסען אין ב.ב.

שבת איז אין לאקאל פון יודישען פליישער און ווארשטען-מאכער-צעך, פּיעטריקאווע" 24 פארגעקומען א פערזאמלונג פון דער גאנצער יודישער פליישער-בראנזשע, די פערזאמלונג איז פארגעקומען צוליב דעם, וואס אלע היגע יודישע צעכען און פעראיינען פון דער פלייש-בראנזשע האבען זיך ארויסגעזאגט פאר דער צוטרעטען צו דעם „אונפּארטייאישען בלאק פאר מיטארבייטען פון דער רעגירונג". („בעבע"), אויף דער פערזאמלונג זענען אנוועזענד געוועזען די מיטגלידער פון: שעכטער-הערטאוויק (פּאדזשעטשנא 10), פליישער און ווארשטען-מאכער-צעך, גראשען-הענדלער, פלייש קליינהענדלער (קאַלענבאָך 4) און קאלבער-שעכטער.

די פערזאמלונג האט געעפענט ה' מ. גארדאן, בעגריסענדיג די פארשטעהער פון דעם שטאטישען ראט פון „בעבע" פּרעזעס פלאנסקי, פון דער מינדערהייטס-סעקציע ביי „בעבע" מאג. שיק.

ווייטער איז איבערגעלייענט געווארען א בעגריסונג פון פּרעז. פון דער האנדווערקער-קאמער, וועלכער האט בעגריסט די יודישע האנדווערקער, וועלכע קומען אין לאגער פון מארש. פּילסודסקי. דאן האט בעגריסט די דאזיגע איניציאטיוו דער פּרעזעס פון לאדזשער „בעבע" ה' פלאנסקי, פון דער האנדווערקער-סעקציע ביי „בעבע" ה' מענטקעוויטש און פון דער מינדערהייטס-סעקציע ה' מאג. שיק. די רעדנער האבען אנגעוויזען, אז עס האט א גרויסע בעדייטונג וואס די יודישע האנדווערקער ארבייטען מיט מיט׳ן רעגירונגס-לאגער ס'האבען נאך גערעדט ה' דאוויטש און ה' מ. גארדאן.

דאן איז געוועהלט געווארען א פערוואלטונג פון דעם „בעבע"-קרייז, אין וועלכען ס'זענען אריין די ה"ה גארדאן, אייזען, גרינבערג, ציבאמאן, ראזענטאל און דאווידאוויטש, צום סוף זענען געמאכט געווארען אויסרופען לכבוד דעם מלוכה-פּרעזידענט און מארשאל פּילסודסקי.

צוויי מעסערס צווישען די לאפּאטקעס

א חויז אנדערע „אפּעראציעס" אין טויט-קלעפּ

סוף פון א הוליאנקע איז א בראנפען-שטימונג

אויף דאלנא 9 איז נעכטען ארום 1 פארגעקומען א שרעקליכע פּאסירונג, וואס האט זיך פערענדיגט מיט פערוואונדען 4 פערשוין, דערביי איז איינער שטערבליך פערוואונדעט.

געוויס האט די בלוטיגע פּאסירונג געטראפען ביי א גלעזעל משקה. ווען די געסט פון יוזעף אופנאלסקי זענען שוין געווען טויט-שיכור, אין צווישען 2 יונגעלייט געקומען צו א קאנפליקט צוליב א „פּאניענקע". דאס קריגעריי האט זיך גיך פערוואנדעלט אין א געשלעג. אינצווישען איז אומגעווארפען געווארען די ברענענדיגע לאמפּ און אין שטוב איז געווען שטאק-פינסטער. אין פינסטערניש זענען געלאזט געווארען אין גאנג מעסערס, גאפּלען, קאסטעטען און ברוך-שטאנגען. די פערוואונדעטע האבען אויפגעהויבען מורא'דיגע געשרייען. ס'זענען זיך צוזאמענגעלאפען שכנים, וועלכע האבען אלארמירט די פּאליציי. קוים מיט צרות איז דער פּאליציי געלונגען צו ליקווידירען דאס בלוטיגע געשלעג. פאר דער פּאגאטאָוויע זענען געבליבען 4 פערוואונדעטע, דערונטער איינער, אין וועמענס פּלייצע מען האט געפינען שטעקען צווישען די לאפּאטקעס 2 גרויסע מעסערס. א חוץ, פערשטעהט זיך, אנדערע מעסער-שטעך און טויט-קלעפּ. א גוסס'ער איז ער אפּגעפיהרט געווארען אין שפּיטאל.

עס האבען דעם שווארצען סוף די גנבים פון שווארצע דיאמענטען

(2) לעצטענס איבער'חזר'ן זיך וואס אפטער די פאלען פון שיסען דורך די באהן-בעאמטע אין קוילען-גנבים, וועלכע בערויבען די וואגאנען מיט די שווארצע דיאמאנטען.

איצט האבען מיר ווידער צו פערצייכנען 2 שוידערליכע פאלען, וואס האבען פּאסירט אין שייכות מיט קוילען-גנבה.

אין פאהרען פון א צוג מיט קוילען האבען זיך הינטער לאדז ארויפגעכאפּט אויף א וואגאן 3 פערזאן, וועלכע האבען גענומען אראפּווארפען קוילען. די בעאמטע, וועלכע האבען געהיטעט די וואגאנען האבען איינציגע מאל אויסגעשאסען אין דער לופטען — און דערנאך אין דער ריכטונג פון די גנבים. צוויי חברה-לייט זענען באלד אראפּגעשפּרונגען, דער דריטער איז מיט א גוסס-כארכעל געפאלען אין וואגאן אויף די קוילען ארויף. ער האט געקריגען א רעוואלווער-קויל אין קאפּ אריין און געשטארבען מאמענטאל.

– ביים בע'גנב'ענען א געהענדיגען צוג מיט קוילען, זענען ביי איינעם אזא בעל-מלאכה אפּגעשניטען געווארען ביידע פיס. געשעהען איז דאס, ווען ער איז אראפּגעלאפען פון געהענדיגען צוג פון וואגען מ'האט איהם פערטריבען. זיין לאגע איז האפנונגסלאז.

Dr. REICHER

פאלודניאווא 28, טעל. 93-201

ספעציאליסט

פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג,

סעקסועלע בעראטונגען און פּסיכא-אנאליזע.

נעהמט אן פון 8 – 11 פריה און פון 5 – 8 אוונד

זונטאג און חגאות פון 9–1 פארמיטאג.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20 טעל. 213-84

שטורמישער ערפאלג! דער גרעסטער סוקצעס!

האבען די בעליבטע אמעריקאנער אפּערעטען-סטארס

מעי שיינפעלד און אירווינג דזשייקאבסאן

אין דער שלאגער-אפּערעטע

אוי אמעריקא!

היינט, מאנטאג, 9 אוונט ערשטע פּאפּולערע פארשטעלונג פּרייזען פון 70 גר. ביז 2.20

מארגן, דינסטאג און מיטוואך ווערט נישט געשפּילט.

אכטונג! דאנערשטאג, דעם 1 מערץ לכבוד פורים 4 נאכמיטאג

פּרייזען פון 50 גר. ביז 150

טראדיציאנעלע פורים-פארשטעלונג

„אחשורוש" היסטארישע אפּערעטע פון גאלדפאדען.

10.30 אוונט — גרויסע פייערליכע פורים-פארשטעלונג וואס? פּרטים קומען.

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער.

טאג-נאטיצען

די קהלה איז נישט קיין פּריוואט-קרעמעל!

אין דער טעטיגקייט פון דער יודישער קהלה אין לאדז האט זיך ארייינגעכאפּט דער ווארם פון היטען די פּריוואטע אינטערעסען, פאר די אינטערעסען פון כלל. א מאדנע לאגע האט זיך געשאפען ווען פון אלע זייטען פּרובט די הערשענדע פּארטיי אין דער קהלה, בעזונדערע פּרנסים און דאזארעס צו פערקירצווען די טעטיגקייט פון דער קהלה אויף א וועג, וואס זאל ברענגען נוצען נאר דער איינציגער פּארטיי, אדער די משפּחה-מיטגלידער פון די פּרנסים און דאזארעס.

מיר האבען די לעצטע צייט צו נאטירען א רייהע פאקטען, וועלכע קענען ברענגען די טעטיגקייט פון דער קהלה צו א פולשטענדיגען כאאס און אפּהענגיגקייט פון איין פּארטיי אדער אפילו איינצעלנע פּערזאנען.

די יונגע „אגודה"-לייט זאגען גאנץ אפען, אז די קהלה אין לאדז דארף קודם-כל בעפרידיגען די אינטערעסען פון דער „אגודה" און אויב ס'וועט נאך עפּיס בלייבען, קאן מען ערשט אנהויבען צ טראכטען וועגען אנדערע. אזוי אבער, ווי בלייבען וועט דאך קיינמאל נישט, דארף מען טאקע אלע, וואס געהערען נישט צו דער „אגודה" גארנישט געבען.

די דאזיגע טאקטיק האט אבער זיך ארייינגעכאפּט אויך צו פּריוואטע אינטערעסען. אזוי האבען מיר שוין געשריבען, אז צוויי דאזארעס האלטען ביים רעזיגנירען בלויז דערפאר, וואס מ'האט פאר זייערע משפּחה-מיטגלידער, וואס זיי האבען ארייינגעשאפט אויף פּאסטענס אין דער קהלה, נישט בעשטימט די פּענסיע, וועלכע זיי האבען פארגעלעגט.

מיר זעהען ווייטער, אז וועגען דעם ענין מורה הוראות ווערט געשפּילט אזא הינטער-קוליסען שפּיל, ווי אין די גרעסטע דיפּלאמאטישע הויפען, פון פאראויס ווערען בעשטימט מורי-הוראות פון די קרייזען, וועלכע רעגירען פון אויבען איבער דער קהלה אין לאדז, און ס'איז נישט פערהאן קיין שום עצה. אזוי האט מען פון ערגעץ בעפוילען און אזוי מוז מען טון, נישט קוקענדיג דערויף, וואס דער בודזשעט איז פערגרעסערט געווארען מיט 20 טויזענד זל. אין דערזעלבער צייט ווערט אפּגעשטעלט די מיטאגען פאר ארימע, הונגעריגע קינדער.

אויף דער לעצטער זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג איז געשעהען א פאקט, וואס קען ברענגען זעהר שלעכטע פאלגען. ס'איז נעמליך בעשלאסען געווארען נאר פאר צוויי בעאמטע צו העכערען די לוינען, און גראד זענען די דאזיגע צוויי בעאמטע טאקע משגיחים און טאקע משפּחות פון דאזארעס, די איבריגע בעאמטע איז דעריבער געגעבען געווארען א נישט אנגענעהמע לעקציע.

מיר וועלען זיך אפּשטעלען אויף נאך איין פאקט, כדי בולט צו אילוסטרירען די פערהעלטנישען, וואס הערשען איצט אין די קהלה-אינסטיטוציעס: מיט עטליכע וואכען צוריק האט די קהלה-פערוואלטונג אנגענומען א דעזידעראט, אז די אפּצאהלען פאר אדורכפיהרען פערשידענע פארמאליטעטען אין דער ראבינאט קאנצעלאריע זאלען ביליגער ווערען. אזוי ווי אלץ איז ביליגער געווארען, ווי איבריגענס ס'זענען ביליגער געווארען די פארמאליטעטען אין ציוויל-שטאנד-אמט. אין ראבינאט האט מען זיך אויסגעלאכט פון דאזיגען בעשלוס פון דער פערוואלטונג און איינער פון די ראבינאט-מיטגלידער האט ערקלערט:

– ביליגער מאכען די דאקומענטען, פאר וואס נישט. אבער מיט דערזעלבער סומע, וואס וועט ווייניגער אריינפאלען אין דער קאסע פון ראבינאט, וועט מען רעדוצירען די געהאלטען פון די ראבינאט-בעאמטע. די הכנסות פון די ראבינאט-מיטגלידער טארען נישט פערקלענערט ווערען, הגם מיר ווייסען, אז די ראבינאט-מיטגלידער בעקומען זעהר אנשטענדיגע פּענסיעס. פערשטעהט זיך, אז דאס ביליגער מאכען דעם אפּצאהל פאר פערשידענע דאקומענטען איז נישט מעהר אקטועל.

די אלע אויסגערעכענטע פאקטען קענען נישט לאזען רוהען די געזעלשאפטליכע מיינונג אין לאדז. די יודישע קהלה איז נישט קיין פּריוואט-קרעמל, וואו די דאזארעס, פּרנסים און אפילו ראבינאט-מיטגלידער זאלען קודם-כל אין זינען האבען פּריוואטע ענינים, די יודישע קהלה ווערט אויסגעהאלטען דורך אלע שיכטען פון דער געזעלשאפט. מ'טאר נישט פערמאכליעווען דאס געלד און צוטרוי פון דער געזעלשאפט. ווייטער אזוי קען עס נישט געהען.

ז.

2 שטױנענדע פאקטן, וועלכע האבן לעצטענס פאסירט אין לאדז

א קאלעקטאר פערזיכערט אן׳ארימען שטעפער, אז דער פארגעלייגטער לאטעריע-צעטעל וועט געווינען דאס גרויסע געווינס און פאר׳ן געוואונענעם געלד וועט ער איהם פערקויפען א האלבע קאמעניצע. — די פערזיכערונג ווערט אינגאנצען מוקים. — א בייזע יודענע שעלט אן׳אלט פארפאלק אז זיי זאלען די וואך נישט איבערלעבען און ביידע שטארבען טאקע צו דער וואך

ווענן צוויי שטױנענדע פאקטען, וועלכע זענען ערשט נישט לאנג פערלאפען ביי אונז אין שטאט, ווילען מיר טאקע דא דערציילען:

— 1. —

אויף וואלבארסקא גאס וואוינט א שטעפער. האט ער שוין א לענגערע צייט נישט קיין ארבייט און אויב ר׳האט יא שוין ווען אמאל אביסעל ארבייט, פערדינט ער נישטיגע גראשענס, איז ממילא דער דאזיגער יוד א בלוטיגער ארימאן, בעווארפען מיט א שטוב דראבנע הונגעריגע און אפגעשליסענע קינדער. אחוץ די אלע צרות ליידעט אויך נאך איבערן קאפ פון זיין משפחה, ווי דער סדר העולם איז, די סכנה פון אן׳עקסמיסיע. גייט נעבעך טאקע דער אומגליקליכער יוד ארום א פערדאגה׳טער, א פערצווייפעלטער.

שלעפט ער זיך איינמאל אזוי א היים פון דאווענען, מיט׳ן טלית׳זאק אונטערן ארים, א פערטיפטער אין זיינע געהאקטע ווינדען. אין דעם שטעלט איהם אפ עפעס א האלב-בעקאנט פליאדערדיג יונגעל און אנוויינענדיג אויף א הויכע קעגנאיבערשטייענדע מאסיווע מויער, גיט ער צום פערביטערטען שטעפער אזוי א זאג:

זייט זשע נאר מוחל, ר׳ בער, א געזונד אין אייערע עצמות אריין, אויף איין רעגעלע, אפשר וואלט איהר געוואלט א בעלן זיך איינצוהאנדלען א העלפט פון אט דעם בנין? גיט נאר א קוק, וואס פארא הערליכע אפיצינעס ס׳שטעהען אויפ׳ן פאדווירזש און אין די דירות זענט איהר שוין אמאל געווען? נישטקשה, ר׳מעגט זיך פערגינען דאס פערגעניגען, כ׳זאג אייך אמת׳ע פאלאצען. היינט די וויגאדעס, ממש גן עדן פון הימעל! וואס שייך דעם מקח, וועט מען שוין ב׳השם דורכקומען, פערלאזט זיך נאר אויף חיים ישראל יאנטשעס.

דער ארימער שטעפער מעסט אן דעם יוד מיט זיינע צוויי מאטע אויגען פון אויבען ביז אראפ און זייענדיג זיכער, אז ר׳האט דא צו טון מיט עפעס א משוגענעם אדער סתם לציניק, וויל ער זיך פון אנשיקעניש ארויסדרייען און ווייטער גיין זיין וועג. רעדט זיך דאך אבער בלויז אזוי דער יוד האלט פעסט דעם שטעפער ביי די קלאפעס און לאזט איהם נישט אפ, נאר רק ער בראקט אין איהם אריין חשק צום קנין.

דער שטעפער בעט זיך ביים יוד, ווי ביי א גזלן: פעטער, לאזט מיך געמאך, א שאד אייער טרחה. איך בין דאך א יוה, אנ׳אביון מיט וואס זאל איך אייך קויפען א הויז, אז איך פערמאג נישט אפילו אויף קיין פערטעלע קארטאפעל. רייד היינט, רייד מארגען, דער פערעקשנטער יוד זעצט זיך נאך האסטיגער ארויף אויפן שטעפער: וואס הייסט מיט וואס ר׳וועט זיך קויפען א הויז? אט מיט דעם! וועט איהר זיך אי״ה קויפען דאס הויז און דער יוד שטיפט איהם אריין א לאטעריע-צעטעל.

דאן האט ער ערשט אויפסניי גענומען דעם שטעפער בעארבייטען. אז ער זאל אומבעדינגט קויפען דעם צעטעל, אויף וועלכען ס׳וועט זיכער פאלען דאס גרויסע געווינס און אזוי ארום וועט ער קומען צום הויז. פערשטייענדיג שוין וואוהין דער יוד צילט, האט דער שטעפער איהם ערקלערט, אז וואס שייך שפילן וואלט ער גראד יא חשק געהאט, נאר ליידער קאן ער זיך אבער אויף אזא לוקסוס, ווי קויפען א לאטערי-צעטעל, נישט דערלויבען.

ס׳האבען אבער נישט געהאלפען קיין שום טענות און מענות, דער יוד האט זיך אנגעזעצט אויפן ארימען שטעפער און בשום אופן נישט געוואלט זיך פון איהם אפטשעפען, ער האט איהם אזוי לאנג געטשאקעט ביז ר׳האט גענומען א צעטעל, איינצאהלענדיג דערויף דעם לעצטען און איינציגען זלאטע. מיט קורצען האט דער קאלעקטאר פון שטעפער שוין אין טאג פון ציהען ארויס געקוועטשט נאך א פאר זלאטעס אויפן חשבון פון חוב.

און שטעלט אייך פאר, אז אויפן זעקסטען גומער איז טאקע ארויס די 300 טויזענט און אז ס׳איז נישט פערביי קיין גאנצער חודש און דער ארימער שטעפער האט זיך טאקע געקויפט א העלפט פון יענער קאמיעניצע און נישט קיין אנדערער, ווי דער זעלבער קאלעקטאר האט זי איהם פערמעקעלט.

— 2. —

אין א הויז אויף אלטשטאט האבען זיך צוויי קינדער צוליב עפעס א שפילזאך א ביסעל צובייזט. האט זיך א מוטער פון איין קינד אריינגעמישט און זיך געווארפען שלאגען דאס צווייטע קינד.

א שכן פון הויז, אן׳עלטערער יוד, האט געזעהען די פעולה, האט ער געפרעגט די היציגע מוטער, פארוואס זי שלאגט יענעמס קינד. די יודענע, האבענדיג א פנים מורא פאר די עלטערן פון געשלאגענעם קינד, האט געפרובט לייקענען און זיך געוואנדען צום עדות מיט אזא פזמון: „איהר זאלט אזוי אויסלעבען מיט אייער ווייב די וואך!"

דער אלטער האט אויסגעשפיגען אויף דער קללה פון דער פיסקעוואטער יודענע און איז אריין צו זיך אין שטוב. באלד צומארגענס איז דעם זקן עפעס נישט גוט געווארען און איז גלייך געשטארבען. אויפן אנדערען טאג איז אויך זיין פרוי פלוצלינג געשטארבען. ביידע זענען צו קבורה געקומען אין זעלבען טאג.

גאנץ לאדז האט דעמאלט גערעדט וועגען דעם דאזיגען זעלטענעם פאל. בלויז די שכנים פון הויז האבען אבער געוואוסט די „סיבה" פון זייער טויט.

ארגוס.

קלאנג-קינא=טעאטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאלגענדע טעג!
— I. —
זיין עקסעלענץ סוביעקט
אין די הויפטראלען:
Eugeniusz Bodo
i M. Ćwiklińska
— II. —
„רויטער שפור"
אין דער הויפטראלע
WARNER OLAND

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: א. פאטשט (פלאץ קאשטשעלני 10), א. כערעמוג (פאמארסקא 12,) ע. מילער (פיעטרקאווער 46), מ. עפשטיין פיעטרקאווער 225), ז. נארטשיצקי (פשעיאזד 59), ג. אנטאניעוויטש (פאביאניצער 50).

שטאטישער בודזשעט ווערט שוין... געדרוקט

(2) די לאדזער שטאט-פערוואלטונג איז צוגעטרעטען צו די ארבייטען, וואס זענען פערבונדען מיטן אופן פון חירטשאפטען מיטן שטאטישען פערמעגען. מ׳האט נעמליך אנגעהויבען דרוקען עטליכע צעהנדליג עקזעמפלארען פון שטאטישען בודזשעט פון לויפענדען יאהר. נאך פארן 1 אפריל וועלען די בודזשעט=עקזעמפלארען פונאנדערגעשיקט ווערען צו די בעזונדערע אפטיילונגען.

האסטו שוין געענדיגט דעם אומזיסטען קורס
אין „לאפפ"?

לאדזער ק.ק.א. נעמט אן געלד פאר „לאפפ"

(—) די פערוואלטונג פון לאדזער „לאפפ" טיילט מיט, אז דער היגער קרייז פון „לאפפ" האט בלויז א טשעק-רעכנונג אין דער קאמונאלער שפאר-קאסע (ק.ק.א.) אויף נארוטאוויטש-גאס 42. אלזא, אויסשליסליך דורכ׳ן ק.ק.א. דארף מען שיקען געלד פאר „לאפפ".

מיטגלידס-אפצאהל ווערט ווייטער איינקאסירט דורך די אינקאסענטען, אדער קאסירען פון די בעזונדערע קרייזען פון „לאפפ".

פראטעסט-מיטינג וועגען די געשעהענישען אין עסטרייך

(א) אין זאל פון „העלענאוו" איז נעכטען פארגעקומען א גרויסער געמיינזאמער מיטינג פון פ.פ.ס., „בונד" און דייטשע ארבייטס-פארטיי, געווידמעט די בלוטיגע געשעהענישען אין עסטרייך.

מיט רעדעס זענען ארויסגעטרעטען דעפ. כאדזינסקי (פ.פ.ס.), וו. אלטער (בונד).

ביז 2 זל. פערדינסט א טאג

צאלט נישט דער ארבייטער פאר דער פערזיכערונג

(א) פערזאנען, וואס פערדינען ביז 2 זל. א טאג זענען, אין זין מיט די עקזיסטירענדע פארשריפטען, ב״שט פערפליכטעט פון זייער טאש צו בעצאהלען זייער חלק פאר דער סאציאלער פערזיכערונג. די גאנצע פערזיכערונגס-„סטאווקע" מוז בעצאהלען דער ארבייטס-געבער

דער טויט אין פילטער

(א) ריינגענדיג דאס פילטער-גרוב איז דערשטיקט געווארען אויף טויט דער 37-יעהריגער סטרוזש יאן יאשטשאק פון 6. שערפיען 30.

ד״ר העלער
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע
8 טראגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 11–8 און פון 4–8 אוונט.
זונטאג פון 11–2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
אונבעמיטעלטע — לעמשניצע-פרייזן

ס׳וועט שוין איינמאל זיין פרעהליך!
דאנערשטאג, דעם 1. מערץ, 10 אוונט
פורים=באל
אין פרעהליכסטען לאקאל אין לאדז
„טאבארין"
18 נארוטאוויטשא 18
אחשורוש, המן, מיט גרעגערס און המן-טאשען!
אכטונג!
מיידלעך! פרויען!
גרייט אייך צו דער קרוינונג פון דער לאדזער אסתר המלכה
איינטריט פריי!
דאס וועט זיין די פרעהליכסטע נאכט אין שושן הבירה.
איבערראשונגען קומען נאך!

ארויסגעריסען די געדערים און אויסגעשטאכען די אויגען

(א) דער 40-יעהריגער סטאניסלאוו זשעלינסקי (מלינארסקא 44) איז, אהיימגעהענדיג אין דער פארלעצטער נאכט בעפאלען געווארען אין טויער פון וואוועלסקא 3 דורך דריי בעקאנטע, וועלכע האבען איהם מורא׳דיג צושטאכען מיט מעסער׳ס, אויפגעטרענט איהם דעם בויך און אויסגעשטאכען די אויגען.

די לאקאטארען פון הויז האבען געפינען שועלינסקי׳ן מיט ארויסהענגענדיגע געדערים, און א טייך בלוט. עס איז באלד ארויסגערופען געווארען די „גיכע הילף", וועלכע האט דעם שטערבליך צו׳מזיק׳טען אפגעפיהרט אין שפיטאל אריין. היות ער איז בעוואוסטלאז, איז אוממעגליך פון זשעלינסקי׳ן ארויסצוקריגען ערקלערונגען.

מען נעמט אן, אז דער גרויזאמער אקט איז א רעזולטאט פון נקמה-דורשטיגקייט מצד אונטער-וועלט-העלדען.

רייזע קיין ארץ-ישראל

לאטעריע פון „לינת החולים"

דער פעראיין „לינת החולים" איז איינע פון די אנגעזעהענסטע און נוצליכסטע אין אונזער שטאט, וועלכע ענטוויקעלט א ברייטע און זעהר נוצליכע ארבייט.

ביים פעראיין זענען טעטיג עטליכע אפטיילונגען, ווי דער וועכנעריג-קליניק, אן אמבולאטאריע מיט וועלכער ס׳בענוצען זיך די ברייטסטע קרייזען פון דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג, אן אייגענע אפטייק, וועלכע גיט ארויס מעדיצינען פאר ארימע קראנקע א. ד. גל.

כדי צו פערשטארקען די פינאנציעלע מיטלען פון דער זעהר נוצליכע אינסטיטוציע, האט די פערוואלטונג איינגעארדענט א לאטעריע. דער זוכה בגורל וועט געווינען אן אומזיסטע רייזע קיין ארץ-ישראל צו דער אויסשטעלונג אין תל-אביב.

ס׳איז צו דערוואַרטען, אז די יודישע בעפעלקערונג וועט נעמען א לעבהאפטען אנטייל אין דער לאטעריע.

VARIETE - DANCING
TABARIN
Narutowicza 20
Tel. 159-66 i 154-60.
היינט און פאלגענדע טעג
פרעמיערע!
פון 5 ביז 9 אוונט „FIVE" פון 5 ביז 9 אוונט
פון 9 א גאנצע נאכט
Kabaret - Dancing
10 וועלט-אטראקציעס 10
פרייזען רעדוצירט!
איינטריט פריי!
30 פראצענט בילינער!
קומט און איבערצייגט אייך!

ספּאָרט = בעוועגונג

אלגעמיינע פערזאַמלונג פון „מאָרגנשטערן"

אין לאָקאַל פון „מאָרגענשטערן" איז פאָרגעקומען די יעהרליכע אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון דער ספּאָרט-אינסטיטוציע.

העכער 150 מיטגלידער זענען זיך צונויפגעקומען כדי אויסצוהערען דעם בעריכט פון לעצטען יאָהר אַרבייט פון „מאָרגענשטערן".

ה' פרידמאַן האָט געעפענט די פערזאַמלונג, גערעדט ווי ס'איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַ פּרעזידיום פון דער פערזאַמלונג (יעראָזאָלימסקי, באַהאַרעוויטש, פרידמאַן) און אויסגעהערט געוואָרען דער בעריכט פון דער אַמטירענדיגער פערוואַלטונג.

דער בעריכט-אָפּגעבער ה' רימאַן, האָט אָנגעוויזען אין זיין בעריכט אויף דער שווערער לאַגע אין וועלכער דער „מאָרגענשטערן" האָט זיך געפינען. מיטן פונאַנדערלאָזען דעם סאַץ. מאַגיסטראַט איז אָפּגענומען געוואָרען די סובסידיע, „מאָרגענשטערן" האָט געמוזט איבערגיין אויף זעלבסטאויסהאַלטונג. די פינאַנציעלע שוועריגקייטען זענען טאַקע געווען די גרעסטע שטערונג ביים אַנטוויקלען און פונאַנדערוואַקסען זיך פון דער ספּאָרט-אַרבייט.

נישט געקוקט אויף די שוועריגקייטען, האָט דער בעריכט בעוויזען אויף אַ רייכע און פּרוכטבאַרע טעטיגקייט. די אַרבייט איז נישט נאָר נישט אָפּגעשוואַכט געוואָרען, נאָר פערקעהרט, אַ גאַנצע רייה סעקציעס האָבען פערגרעסערט און פערשטאַרקט זייער אַרבייט.

די גימנאַסטישע סעקציע, וועלכע האָט ביז איצט געציילט 10 גרופּען, ציילט היינט צו טאָג 13 גרופען. די נאָהענטסטע 2 וואָכען עפענען זיך פרישע 4 גרופען, אַזוי, אַז זי וועט ציילען 17 גרופען. יעדע גרופּע איבט נאָרמאַל 2 מאָל אַ וואָך. בלויז אין חודש יאַנואַר זענען צוגעקומען 105 נייע טורנער.

דער טורן-פעסט אין „פילהאַרמאָניע" איז געווען אַ גלענצענדיגער אָנהויב פאַר דעם וועריביר-חודש.

אלע גרופּען ווערען אָנגעפיהרט דורך דער אינסטרוקטאָרען-קאָמיסיע, וועלכע בעשטייט פון 4 פּערזאָן, די אינסטרוקטאָרען פיהרען אויס זייער אַרבייט נישט נאָר מיט קענטניש און פאַכמענישקייט, נאָר אויך מיט שטאַרקער איבערגעגעבענקייט, וואָס די פערזאַמלונג האָט טאַקע איינשטימיג אונטערשטראָכען.

די 2 טורן-פעסטען (ווינטער אין „העלענאָור", ווינטער אין „פילהאַרמאָניע") זענען אַדורכגעגאַנגען מיט אַ געוואַלדיגען ערפאָלג. העכער 5 טויזענד צושויער האָבען בעוואונדערט די פּרעכטיגע אויפפיהרונגען פון די ספּאָרטלער. די פּרעסע האָט מיט בעגייסטערונג זיך אָפּגערופען וועגען די שוי-טורנעטאַנגען.

די סעקציע פאַר ספּאָרט-שפּילען האָט אַנטיילגענומען אין אַלע פערמעסטונגען פון אַרבייטער-קרייז און פערבאַנד-מייסטערשאַפטען: אין קאָרב-באַל, נעץ-באַל און האַנד-באַל. די לייכטאַטלעטיק האָט געהאַט אַ גלענצענדיגען אַרויסטריט בעת דעם ראַיאָן-צוזאַמענפליה פון יוגענט-בונד „צוקונפט" אין זד.-וואָליע. צום נייעם סעזאָן טרעט די סעקציע צו צו אַ פערשטאַרקטער אַרבייט.

די פּינג-פּאָנג-מאַנשאַפט האָט הייאָהר אַוואַנסירט פון „בע"-קלאַס אין „אַ"-קלאַס, העברייער האָט זי בעקומען אַ דיפּלאָם אַלס מייסטער פון „בע"-קלאַס.

ערגערע רעזולטאַטען האָט דערגרייכט די פוסבאָל-מאַנשאַפט, הויפּטזעכליך צוליב דער שוואַכער דיסציפּלין אין דער גרופּע.

אויסער די ספּאָרט-סעקציעס האָבען נאָך געאַרבייט אַ גאַנצע רייה קאָמיסיעס (טעכנישע קאָמיסיע, אונטערנעהמונג - קאָמיסיע, גרופּען-ראַט א.א.), וועלכע האָבען מיטגעהאָלפען דער פערוואַלטונג ביים אַדורכפיהרען איהר אַרבייט.

אַרום דעם בעריכט איז געפיהרט געוואָרען אַ ברייטע דיסקוסיע, אין וועלכער ס'האָבען זיך בעטייליגט 10 פּערזאָן. אין רעזולטאַט פון דער דיסקוסיע איז דער אַפּטרעטענדער פערוואַלטונג אויסגעדריקט געוואָרען צוטרוי.

אין דער נייער פערוואַלטונג זענען געוועהלט געוואָרען: ריימאַן, קרוק, פּאָסאַלסקאַ אַ. פּאָסאַלסקאַ פּ. יערוזאַלימסקי, ווייגבערג, באַרוכאָוויטש, פיינסוך, העפנער, גרינבוים און פרידמאַן.

רעוויזיר-קאָמיסיע: גליקסמאַן, נירענבערג, פּעלאַ יאַקובאָוויטש.

חברים - געריכט: ד"ר לאַנדקאָף, יאַסני, עסקין.

נעכטיגע פוסבאָל-מעטשעס אין לאָדז

נעכטען זענען אין לאָדז פאָרגעקומען 3 פוסבאָל-מעטשען. דאָס איז געווען אַ שעהנער אָנהויב פון סעזאָן. די רעזולטאַטען זענען געווען פאָלגענדע:

אוניאָן=טורינג — ווידזעוו 1:1

ס.ק.ס. — ווימאַ 2:4

ל.ט.ס.ג. — וו.ק.ס.ס 2:5

פערזאַמלונג פון לייכטאַטלעטישן פוסבאָל-פערבאַנד

נעכטען איז פאָרגעקומען אַן אויסעראָרדענטליכע פערזאַמלונג פון לאָדזער קרייז-פערבאַנד פאַר לייכט-אַטלעטיק. די פערזאַמלונג איז גערופען געוואָרען נאָר צו וועהלען אַ פּרעזעס פון פערבאַנד, אַלס פּרעזעס איז געוועהלט געוואָרען ה' קאַרדאַש.

גאָטפריד (הכח) איז נישט מייסטער אין פליגען-געוויכט

בעשלוס פון לאָדזער באָקס-פערבאַנד

ווי מיר דערוויסען זיך, האָט דער לאָדזער קרייז-באָקס-פערבאַנד נישט אָנערקענט דעם מייסטער-טיטול פאַר פליגען-געוויכט דעם יודישען באָקסער גאָטפריד פון הכח. גאָטפריד האָט דערגרייכט די לאָדזער מייסטערשאַפט בעת די לעצטע עלימינאַציע-קאַמפען. די סיבה דערפון איז, וואָס גאָטפריד געהער גאָך צו די יוניאָרען (אונטער 17 יאָהר) און האָט נישט געהאַט קיין רעכט אָנטיילצונעהמען אין די מייסטערשאַפט-קאַמפען, אַזוי אַרום וועט לאָדז רעפּרעזענטירט זיין בעת די פּוילישע מייסטערשאַפט קאַמפען אין פליגען-געוויכט נישט דורך גאָטפריד, נאָר דורך פּאַוולאַק'ן פון י.ק.פּ.

יודישע ספּאָרטלער פון א"י

בעטייליגען זיך אין די מערב-אזיאַטישע אָלימפּישע פערמעסטונגען

ירושלים (יט"א) די בעסטע יודישע ספּאָרטלער אין א"י, מעהרסטענס פון מכבי, זענען אָפּגעפאָהרען קיין ניי-דעלהי (אינדיען), כדי זיך צו בעטייליגען אין מערב-אַזיאַטישע ספּאָרט-שפּילען, וועלכע וועלען דאָרט פאָרקומען פון 24. פעברואַר ביז דעם 8. מערץ ה. י.

בעשטימט די מכביאַדע אויף אַפּריל 1935

ירושלים (יט"א) לויט'ן בעשלוס פון דער לייטונג פון וועלט-מכבי וועט די מכביאַדע פאָרקומען אין תל-אביב אין חודש אַפּריל 1935.

Dr. med.

Z. Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערן, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקהייטען

פּיעטריקאָווער 67, טעל. 127-81

שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7

נעהמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 11—1 און פון 2—3 נאָכמ.

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנקהייטען, מענער-שוועכע-בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג.

אַלע אַרט אַנאַליזען.

נעמט אָן פון 8—11 און 4—8 אָוו. זונטאָג פון 9—1 בייטאָג

פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזען

Dr. med. **H. LUBICZ**

ספּעציאַליסט פאַר וועגערישע און געשלעכטס-קראַנק.

צעגעלניאַנאַ 7, טעל. 141-32.

נעהמט אָן פון 8—10 פריה, פון 12—2 נאָכמ. און פון 5—8 אָוונד. זונטאָג פון 9—11 בייטאָג.

אָרטאָפּעדישער אַנשטאַלט

גראַטעווען, קאָרסעטען, אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען אַלער אַרט, לייכטע פּלאַטפוס-איינלאַגען נעבען מיט-שמערצען אַלס נאָך גיפּס-אָבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פּיעטריקאָווער 119, טעל. 231-81

ראַדיאָ=פּראָגראַם

מאָנטאָג, ד. 26=טען פעברואַר 1934

7 צייט=סיגנאַל, 7,05 גימנאַסטיק, 7,20 גראַמאָפאָן, ידיעות, 7,40 גראַמאָפאָן, 7,55 הויז-ווירטשאַפט, 11,40 פּרעסע, ידיעות, 11,57 צייט=סיגנאַל, 12,05 דזשעז=מוזיק, 12,30 ידיעות, 12,33 דזשעז=מוזיק, 12,55 ידיעות, 3,25 עקספּאָרט, קאָמוניקאַט, 3,40 גראַמאָפאָן, 3,55 מוזיק, 4,20 לידער, 4,40 לעקציע פראַנצויזיש, 4,55 קאָנצערט, 5,15 פאָרטעפּיאַן-קאָנצערט, 5,50 רעפּערטואַר פון די טעאַטערן, קאָמוניקאַט פון לאָדז, 6 רעפערעט, 6,20 מוזיק, 6,40 אימפּראָוויזירטע דיסקוסיע, 7,05 פערשידענעס, 7,25 רעפערעט, 7,40 ספּאָרט, ידיעות, 8.02 קאָנצערט, 9,15 פעליעטאָן, 9.30 מוזיק, 10 גראַמאָפאָן, 10,20 טאַנץ-מוזיק, 11 ידיעות, קאָמוניקאַטען.

פון אויסלאַנד

7,30 בודאַפּעשט — אָפּערע „אאידאַ", 8,10 לאַנגענבערג — טויזענד און איין נאַכט" פון רימסקי קאָרסאַקאָוו, 8,30 מאָסקווע — סימפ. קאָנצערט 8,30 ברעסלוי — סימפ. קאָנצערט.

מעלדונג

הנחה-בילעטען אין קינאָס און אין קאַמעראַל-טעאַטער

די קולטור-קאָמיסיע ביי דער בראַכאָוו-ביבליאָטעק גיט אַרויס הנחה-בילעטען אין אַלע קינאָס אין קאַמעראַל=טעאַטער אויף דער בערימטער פּיעסע „דער אורטייל" מיט סאַנדלער'ן אין הויפט-ראָל.

די הנחות זענען זעהר בעדייטענדע און זענען שטענדיג גילטיג.

שבת, דעם 3 מערץ 12 פריה קומט פאָר אין „סטילאָ" „ראָזמאַיטאָשטשי" ציגעל=גאַס 27 אַ גרויסער טורן-פעסט פון די אַרבייטער=ספּאָרטלער „שטערן" הנחה-בילעטען שוין צו בעקומען.

דער סעקרעטאַריאַט פון דער ביבליאָטעק איז טעטיג אויף אַל. קאָשטשושקי 9 טעל. 191-50 יעדען טאָג פון 10—2 און פון 4—10 אין אָוונט.

אַלגעמיינער פּראָפ. לאַנדעס פעראיין פון בעקליידונגס-אַרבייטער אין פּוילען, אָפּטיילונג 2 אין לאָדז, בזשעזשינער 5.

אַכטונג באַדעל-אַרבייטער!

מאָנטאָג, דעם 26. פעברואַר, 5 נאָכמ. קומט פאָר אין זאַל פון געזעלשאַפט „פריינד פון אַרבייטער פּאַלעסטינע", אַל. קאָשטשושקי 21 אַ גרויסער מיטינג פון שטרייקענדע באַדעל-אַרבייטער אַד"ט: בעריכט און ווייטערדיגער גאַנג פון די שטרייקען. רעפערירען וועלען די ח"ח: בראַנד, סטאַלאַרסקי, לאַווענדאַ, קאַלסקי, קנאַבעל, גאָלדשטיין און ראַזענבלאַט. אַלע שטרייקענדע אַרבייטער פון די פּאַכען: דאַמען און מענער מאַגאַזין, דזשעטשינע און פּאַרל-שניידער דאַרפען אומבעדינגט קומען!

די פערוואַלטונג.

דער אַריער-פּאַראַגראַף

ר. אליזראַעל

שפּאַנענדער ראָמאַן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

45

דערהערענדיג דעם נאָמען פריצי, האָט העלען אויפגעהויבען דעם קאָפּ

— ווי קומט דאָ אַהער פריצי האָט זי זיך געטראַכט, נישט אַנדערש, נאָר בעהמע גרייט שוין צו אַ נייע געמיינהייט.

זי האָט ווייטער נישט געענטפערט, וואָס האָט אַריינגעבראַכט בעהמען אין אַ שרעקליכער רציחה, ער איז צוגעלאָפען צו העלען, זי אָנגענומען ביי ביידע הענד און זי אָנגעהויבען צו טרייסלען

— די וועסט ענטפערען אָדער נישט, האָט בעהמע געשריגען נישט מיט זיין קול, איך וועל דיך דער הרגענען צוזאַמען מיט דעם דאָזיגען פריצי דייבעם, מיר איז אַלץ איינס, איך וויס, אַז פריצי איז אויף דיינע שפּורען, איך וואַרט דעריבער ביז ער וועט אַריינקומען דאָ אַהער, כדי כלומרשט דיך צו ראַטעווען. דעמאָלט וועט ער בעקומען זיין פּסק צוזאַמען מיט דיר

העלען איז ווייטער געבליבען שטום, זי איז געווען ענטשלאָסען וואָס זי זאָל טון, צי פריצי וועט אַהערקומען אָדער נישט, מיט איין שטום האָט בעהמע אַרויסגעוואָרפען העלען אויף דער ווייכער קאַנאַפּע, וועלכע איז געשטאַנען אין עק צימער, העלען האָט פערביסען מיט די ליפּען אָבער דערוויל נאָך נישט געהעדעט, נישט געשריגען און נישט געקרעכצט

— איצט קומט דער פינאַל פון דער גאַנצער געשיכטע, איצט מוזט דו ווערען מיינע, כדי דו זאָלסט מיך נישט קענען פעראַטען, איך קען זיך אויף אַנדער אופן נישט אַרויסבעקומען פון דער לאַגע, אין וועלכען איך האָב זיך אַליין אַריינגעפּלאָנטערט

העלען האָט זיך איינגעצען איינגעקאַרטשעט, ליגענדיג אויף דער קאַנאַפּע. ערשט איצט איז זי אויף אַן אמת געוואָרען אונרוהיג, נישט דערפאַר, וואָס בעהמע וועט זיך צורירען צו איהר קערפּער, אַז ער וועט זי פערגוואַלטיגען מיט זיין ברוטאַליטעט און כוח, צו דעם האָט זי זיכער געוואוסט, אַז זי וועט נישט דערלאָזען, זי איז געוואָרען אונרוהיג צוליב דעם, ווייל זי האָט געוואוסט, אַז נאָך עטליכע מינוט און זי וועט מוזען בעגעהען אַ פערברעכען, זי וועט בעגעהען אַ מאָרד, אמת אַ מאָרד איבער אַן אויסוואורף, אַ נבלה, אָבער דאָך אַ מאָרד, זי וועט דערהרגענען אַ מענשען און דעמאָלט וועט זי זיכער שוין נישט האָבען קיין אַנדער וועג ווי אויף צו שטאַרבען

בעהמע האָט זיך אַריבערגעבויגען איבער דער ליגענדער העלען, זי האָט שוין געפיהלט זיין הייסען אָטעם, זי האָט שוין געזעהען זיינע ווילדע אויגען, געבען זיך, ער האָט זי געפּרובט אַרומצונעהמען און איהר געזאָגט מיט זיין סקריפּענדער שטים אין אויער אַריין

— העלען, פאַרוואָס פעראַכטעסט דו מיך, פאַר וואָס בעהאַנדעלסט דו מיך מיט אַזאַ גרינגשעצונג, איז דען מעגליך, אַז דו זאָלסט נישט פיהלען ווי שטאַרק איך האָב דיך ליב, ענטפער דיין מיינונג וועגען מיר, בלייב מיינע גוטוויליג און דו וועסט זיין דער גליקליכסטער מענש אויף דער וועלט...

העלען האָט אַפילו נישט געהערט וואָס בעהמע רעדט צו איהר, זי האָט זיך נאָר כסדר בעמיהט, אַז די הענד זאָלען ביי איהר בלייבען פריי און זי זאָל קענען מיט זיי פריי בעוועגען, ווייטער האָט זי זיך אין איצטיגען מאָמענט מיט גאָרנישט אינטערעסירט

בעהמע האָט זיך מעהר נישט בעהערשט, ער האָט צוגעדריקט העלען צו זיך, צוזאַמען מיט איהר געפאַלען אויף דער קאַנאַפּע און מיט אַ מאָדנער ווילדקייט אָנגעהויבען זי צו בייסען אין האַלז, רייסען זי ביי די צושויבערטע האָאָר איך, צום סוף אָנגעהויבען אַראָפּצורייסען איהרע מלבושים, העלען האָט פער קרימט דאָס פּנים, זיך אָנגעהויבען צו בעפרייען פון בעהמעס אָרעם און ווען דאָס האָט נישט געהאָלפען, האָט העלען גענומען פעסט אין דער האַנד, דאָס מעסער וועלכעס זי האָט בעהאַלטען ביי זיך, בעהמע האָט דאָס נישט געקענט בעמערקען, ווייל ער האָט זיין פּנים בעהאַלטען צוגעדריקט צום פּנים פון העלען, און אין אַ מאָמענט ווען בעהמע האָט שוין אָנגעהויבען צו בעריהרען העלענס נאַקעטען קערפּער האָט העלען מיט דעם גאַנצען כוח אַריינגעשטעקט דאָס מעסער אין בעהמעס פּלייצעס, בעהמע האָט נאָר אַ לייכטען געשריי געגעבען, ער האָט בעפרייט העלען פון זיינע אָרעמס, אַליין אַראָפּגעקייקעלט זיך פון איהר, דאַן פון דער קאַנאַפּע אויפ'ן דיוואַן פון דער פּאָדלאָגע

העלען איז אויפגעשפרונגען אויף די פיס, זי איז אַרומגעלאָפען היין און צוריק איבערן צימער, אַליין נישט וויסענדיג וואָס זי זאָל אָנהויבען צו טאָן, זי האָט ערשט איצט אַ קוק געגעבען אויפ'ן אָרט, וואו ס'איז געלעגען בעהמע, און האָט בעמערקט, אַ דין שנורעלע בלוט פליסט אַלץ ווייטער און ווייטער אָנהויבענדיג פון בעהמע

דער פערוואונדעטער אַליין האָט מיט אַלע זיינע כוחות זיך אויפגעשטעלט, אָנגעהאַלטען זיך פאַר'ן טיש און מיט פערשאָטענע אויגען געקוקט אויף העלען, ער האָט אָנגעריהרט דאָס בלוטיגע העמדעל, וועלכעס ער האָט געטראָגען און אָנגעטאַפּט בלוט. ערשט איצט, אַזוי ווי ער וואָלט זיך מיטאַמאָל אַריינטירט וואָס דאָ איז פאָרגעקומען, האָט ער אויסגעשריגען:

— מאָרד, מאָרד, הילף, שנעלער הילף, מ'האָט מיך ערמאָרדעט!

אַלץ איז אָבער געווען שטיל, אין הויז איז קיינער נישט געווען, בעהמע האָט בעפוילען, אַז זיין אַלטער הויז-וועכטער זאָל בלייבען אויפ'ן הינטער שטען שטאָק און אַכטונג געבען, אַז קיינער זאָל נישט איהם שטערען, בעהמע האָט ווייטער געשריגען

— מאָרד, מאָרד, הילף גיכער הילף, ווייל איך שטאַרב, גראָד אין דעם מאָמענט האָט זיך צום הויז דערנעהנטערט פריצי, וועלכער האָט זיך נישט געקענט דערוואַרטען ביז בעהמע וועט אַרויס פון הויז ווען פריצי האָט זיך דערנעהנטערט צום הויז, וואו בעהמע האָט געוואוינט, האָט ער פּלוצלונג דערהערט מורא'דיגע געשרייען

— מאָרד, מאָרד, הילף גיכע הילף, ווייל איך שטאַרב, דאָס האָט געשריגען בעהמע.

(פאָרטזעצונג קומט)

שרעקליכע געהיימניש

ארום דעם מארד פון פאריזער ריכטער פרענס

„דער מענש, וואס האט אמבעסטען געקענט די סטאוויסקי־אפערע"

פאריז. דער מארד פון ראטגעבער אל־בער פרענס, איז נאך אלץ נישט אויפגעקלערט. מען ווייסט נאך אלץ נישט, ווי אזוי דער מארד איז אויסגעפיהרט געווארען, ווען און דורך וועמען.

ווי מען זעהט, איז נאך די סטאוויסקי אפערע גאר נישט צו ענדע, און זי קען נאך ברענגען פיל איבעראשונגען.

אלבערט פרענס וועט מעהר נישט רעדען. ער איז טויט. זיינע אקטען, וועלכע ער האט אין פאריז געלאזט אבער רעדען און זיי וועלען, מען הסתם אויס־וואקען פאר וואס מען האט אפגערוימט פון וועג דעם, וועלכען מען האט נישט געוואלט, אז ער זאל קומען פאר דער אויספארשונגס־קאמיסיע.

דאס געהיימניש פערפלאנטערט זיך

לויט אלע וואהרשיינליכקייטען האט מען דעם ריכטער פערנארט אין א בעך, מען האט איהם פע״נארט אין דישאן, און ווען ער איז צוריק געפאהרען קיין פא־ריז האט מען איהם דערמארדעט און צוגעבונדען צו א שנירל פון די באהן־שינעס.

מען דענקט, אז דער מערדער, אדער די מע״דער האבען איהם עקסטרא אוועקגעלייגט אויף די שינעס, כדי דער צוג זאל איהם איבערפאהרען.

אלץ אין דער דאזיגער געשיכטע איז מיסטעריעז וועד האט טעלעפאנירט? ווער האט פרענס'ן ארויסגערופען פון פאריז קיין דישאן?

עס ווייזט זיך איצט גאר ארויס, אז זיין מוטער איז נישט קראנק געווען און אויב אזוי — צו וואס האט פרענס געשיקט א טעלעגראמע צו זיין פרוי אין פאריז, אז מען האט זי אפעריערט?; האט ער געזוכט זיין מוטער, צי האט ער די דעפעשע ארויסגעשיקט לויט דער עצה פון זיינעם א פריינד.

דער פערדעכטיגער מאן

א שאפער האט דערקענט דאס בילד פון פרענסן. ער האט דערצעהלט, אז ווען דער ריכטער איז געקומען קיין דישאן איז צו איהם צוגעגאנגען א מאן און האט איהם עפעס געזאגט. זיי האבען זיך ביידע איבערגערעדט און דערנאך איז פרענס אוועק אויף דער פאסט און אוועקגעשיקט די טעלע גראמע צו זיין פרוי. ווער־זשע איז אלזא דער מאן, וואס האט איהם געראטען צו שיקען די דעפעשע, וועמענס ראט האט ער געפאלגט? כדי דער גע״ע ווענער ראטגעבער זאל איהם פאלגען, האט דאך פרענס געמוזט האבען צוטרוי צו איהם, — ווער זשע איז דער געהיימניספולער מאן?

אין דער טעלעגראמע וואס פרענס האט געשיקט צו זיין פרוי איז פאריז, איז אנגעגעבען דער נאמען פון כירורג וואס האט אפעריערט זיין מוטער. דער נאמען איז אין דער דעפעשע אנגעגעבען פערגרייזט, עפעס א צופאל?

איז ער פערמישט אין מארד?

אין אוועגע, וואו דער דאזיגער געהיימניספולער מארד איז אויסגעפיהרט געווארען, האט מען בעמערקט זעהר א פערדעכטיגען פון דישאן. „דער דאזיגער האט געלייענט א צייטונג און פלעגט זיך באכ־פרעגען צי זיי האבען נישט געלייענט וועגען עפעס א מארד.

ווערענדיג אז מען האט איהם אויפ'ן אויג אין דער געהיימניספולער נפלם געווארען, און מען האט איהם מעהר נישט געזעהען. ווער איז ער? איז ער טאקע געווען פערמישט אין דער בלוטיגער אוואג טורע?

א געהיימניספולע בעגעגעניש

עס שטעלט זיך איצט גאר ארויס, אז די טעלע פאנישע מיטטיילונג, וואס האט ארויסגערופען פרענסן קיין דישאן, איז נישט געווען פון דישאן, נאר פון פאריז.

עס איז כדאי צו וויסען, אז מיט א וואך צוריק ווען פרענס איז ארויס פון שטוב, איז צו איהם צו־געגאנגען א מאן און האט איהם געפרעגט צי ער איז טאקע דער ריכטער. ווען פרענס האט איהם געזאגט אז יא, האט ער דעם ריכטער איינגעלאדען עסען, פרענס האט איהם אבער אפגעזאגט, האט די דאזיגע בעגעגעניש עפעס א שייכות מיט'ן מארד?

וואוהין איז ער אוועק?

די פאסט־אנגעשטעלטע פון דישאן, האבען דערקענט פרענסן, לויט די פאטאגראפיעס. וואס מען האט זיי געוויזען פון איהם. זיי האבען דערצעהלט אז ער איז געווען אליין ביים איבערגעבען די דע־פעשע.

דער פערמארדעטער האט געוואוינט אין דישאן אין האטעל מארא, אין צימער נומער 4, ווען ע־ער האט פערלאזען דעם האטעל האט ער זיך זעהר געאײלט:

— איך האב קיין צייט נישט — האט ער ער־קלערט — און איז אוועק.

דער זייגער איז דאן געווען 5־15. פון דאן אן ווייסט מען נישט, וואס מיט איהם איז געשעהען ביז'ן מארד.

דריי מענשען בעטייליגט

די אויספארשונג מאכט איז ביי דער מיינונג, אז לכל הפחות זענען דריי מענשען געווען בעטיי־ליגט אין דער דערמארדונג פון ה' פרענס, מען דענקט אז מען האט איהם פריהער איינגעשלעפערט, אידער מען האט אויף איהם אויסגעפיהרט דעם מארד. עס ווערט געמאכט איצט אנאליז פון זיינע קישקעס.

בעקומען דראהונגס־בריף

פרענסן האט מען געהאלטען פאר'ן מאן, וואס האט אמבעסטען געקענט דעם סטאוויסקי־פראצעס־

איך האב זיך מיט וואס צו פערטיידיגען! — פלעגט ער זאגען צו היימישע מענשען — איך האלט זיי אלע אין ● הענד!

לעצטענס האט ער בעקומען אנאנימע דראהונגס בריף. אז אויב ער וועט נישט האלטען „ס'מויל" וועט מען איהם פון וועג אפרוימען. דער עהרליכער און דרייסטער ריכטער האט זיך אבער דערפון נישט אפגעשראקען און האט ערקלערט אז ער וועט אויפ־דעקען אלע סודות פאר דער אויספארשונגס־קאמיסיע

ער האט לעצטענס געבעטען דער קאמיסיע אז זי זאל איהם ווידער אויסהערען און ער האט בעקומען אן איינלאדונג אויף מיטוואך, ווען ער איז שוין געווען טויט.

זעלבסטמארד?

אין די קולוארען פון יוסטיץ־פאלאץ האבען זיך בעכטען פערשפרייט קלאנגען אז פרענס איז בע־גאנגען זעלבסטמארד, אז ער אליין האט טעלעפאנירט צו זיין פרוי פון פאריז, ענדערענדיג זיין שטימע, אז ער איז נאכדעם אוועק פון שטוב און אזוי ווי זיין פרוי האט איהם דערצעהלט וועגען געהיימניספול־לען טעלעפאן, איז ער אפגעפאהרען קיין דישאן, פון דארט דעפעשירט צו זיין פרוי, איז אוועק אויף די באהן־שינעס, האט צעווארפען זיינע קליידער. האט זיך פערסמט און האט זיך אליין צוגעבונדען צו די שינעס.

וואס פארא קלאנגען עס פערשפרייטען זיך אלץ איך אזא מאמענט. !

די סטאוויסקי־דאקומענטען

דער געוועזענער ריכטער פאשא, וועלכער האט צוגעשיקט צום גענעראל־פראקוראר לעם פערשי־דענע בעריכטען איבער די שווינדלערייען פון סטא־וויסקין, האט ערקלערט אז פרענס האט איהם אמאל דערפאר געדריקט די האנד, ווען זיי האבען זיך בע־געגענט, אויף דער פראגע אויב דער מארד האט עפעס א שייכות מיט דער סטאוויסקי־אפערע, ערקלערט ער:

— דאס וואלט געהייסען אז היינטערן טויטען קערפער פון פרענסן שטעהט א גאנצע באנדע פון אויסלאנד און אינלאנד, פון מאראלישען שטאנדפונקט וואלט אזא זאך געווען שרעקליך".

אין דער געוועזענער ריכטער האט צוגעגעבען אז אויב עס זענען פערניכטעט געווארען די דאקומענ־טען וועלכע האבען זיך געפינען ביי פרענסן, איז פאר־האן געוויסע קאפיעס ביי אנדערע ריכטער, וועלכע ווייסען אויך אלץ, וואס פרענס האט געוואוסט.

דאס לעבען אין ארץ־ישראל

(ידיעות פון דער יודישער טעלעגראפען אגענטור)

נייע ווירטשאפטליכע אונטער־נעהמונגען אין א״י

ירושלים. פון דער לעצטער ליסטע פון נייע שותפות־געזעלשאפטען, וואס איז פערעפענטליכט גע־ווארען אין אמטליכען רעגירונגס־בלאט, איז צו זעהן, אז אין משך פון די ערשטע פעברואר־וואכען האבען דייטשע יודען געגרינדעט אין א״י א גאנצע רייהע נייע אונטערנעהמונגען. אזוי זענען אין תל־אביב דורך דייטשע עולים געגרינדעט געווארען א צוקער וואַרג־פאבריק. א מאנטירונגס־פירמע פאר ראזיערען מאשינקלען און עלעקטרישע ארטיקלען, א שוך־פאבריק און א פאבריק פון האלץ־אויסארבייטונגען. עטליכע נייע אונטערנעהמונגען זענען געגרינדעט געווארען אויך אין חיפה.

עטליכע דייטשע יודען זענען צוגעטרעטען צו גרינדען אין ראשון־לציון א פאבריק פון ציון־אויס־ארבייטונגען און ווייסבלעך־געשיר. טייל מאשינען זענען שוין אינסטאלירט געווארען.

ירושלים. זייט אנהויב 1934 זענען אין א״י רעגיסטרירט געווארען 14 נייע קאאפעראטיווע אונ־טערנעמונגען, 65 שותפות־פירמעס און 19 אקציען־געזעלשאפטען.

מיט'ן אויסנאהם פון צוויי אראבישע זענען אלע איבעריגע קאאפעראטיווען יודישע, דערונטער פינף טראנספארט־פירמעס און דריי הייזער־בוי־אונ־טערנעמונגען.

אויך צווישען די שותפות־פירמעס און אקציען־געזעלשאפטען איז די מערהייט א יודישע; דערונטער 24 אינדוסטריעלע אונטערנעמונגען, דריי הייזער־בוי־פירמעס און צוויי דרוקערייען, דאס רוב אונטערנע־מונגען איז געגרינדעט געווארען אין תל־אביב.

קאמף ארום די פארשטעהענדע מוניציפאל־וואהלען אין א״י

ירושלים. אין יפו און חיפה זענען שוין געשאפען געווארען מוניציפאלע וואהל־קאמיטעס. דאגעגען איז נאך אין ירושלים אזא קאמיסיע צו די פארשטעהענדע וואהלען נישט געשאפען געווארען, מחמת דעם וואס די פארשטעהער פון די בעזונדערע בעפעלקערונגס־גרופען קענען נישט קומען צו קיין פערשטענדיגונג וועגען דער מאנדאטען־פערטיילונג אין דער קאמיסיע. „דבר" דערוויסט זיך, אז די רעגירונג האט בדעה צו באמבירען א וואהל־קאמיסיע, וואס זאל בעשטעהען צו א״ין דריטעל פון יודען, מוזולמענער און קריסטען, הגם יודען מאכען אויס 60 פראצ. פון דער ירושלים'ער בעפעלקערונג. אין דער קאמיסיע וואלטען יודען זיך אפגעפונען גע־גען א מאיאריטעט פון צוויי דריטעל אראבער.

דער הויך־קאמיסאר האט אויפגענומען דעם ירושלים'ער בירגערמייסטער ראגעב־ביי נאשאשיבי און דעם וויצע־בירגערמייסטער יאקיב פאראדוש (א קריסטליכער אראבער). אויף דער קאנפערענץ זענען בעהאנדעלט געווארען פערשידענע אנגעלעגענהייטען פון דער הויפט־שטאט. אין די זעלבע אנגעלעגענ־הייטען זענען דורכ'ן הויך־קאמיסאר אויפגענומען געווארען משה שערמאק פון דער יודישער אגענץ און יצחק בן־צבי, פרעזידענט פון ועד־הלאומי.

דאס אמטליכע רעגירונגס־בלאט רעגיסטרירט די שאפונג פון מוניציפאלע וואהל־קאמיסיעס. אין בית־לחם, חברון און רמלה. ווי בעקאנט, וועלען אין תל־אביב נישט פארקומען קיין וואהלען צו דער מוניציפאליטעט.

דער פרעזידענט פון דער אראבישער עקזעקו־טיווע. מוסא קאזים־פאשא האט זיך געווענדעט צו אלע אראבישע בירגערמייסטער'ס אין א״י, דערונטער אויך צום ירושלים'ער בירגערמייסטער ראגעב־ביי נאשאשיבי, אז זיי זאלען רעזיגנירען פון זייערע אמטען אלס פראטעסט געגען דעם, וואס דער הויך־קאמיסאר האט אין פערעפענטליכטען מוניציפאליטעט־טען־געזעץ זיך נישט גערעכענט מיט די פאדערונגען, וואס די אראבישע בירגערמייסטער'ס האבען איהם גע־האט געשטעלט אויף דער בעקאנטער קאנפערענץ פון נאוועמבער פ. י. בלויז אויף דעם, שרייבט קאזים פאשא, קענען די אראבישע בירגערמייסטער'ס בע־הויפטען זייער ווירדע.

אין אראבישע קרייזען ווערט געפיהרט א שטאר־קע אגיטאציע צו באיקאטירען די מוניציפאל־וואהלען די דאזיגע אגיטאציע ווערט אויך אונטערשטיצט דורך די אראבישע בירגערמייסטערס, וועלכע ווילען אויף דעם וועג ברענגען דערצו, אז זייער קאדענץ זאל פער־לענגערט ווערען אויף ווייטערע 5 יאהר.

„על דזשאמעא אל איסלאמיא" טיילט מיט, אז אין ירושלים, חיפה און יפו וועלען די בירגערמיי־סטערס נישט געוועהלט ווערען דורך די שטאט־ראטען, נאר זיי וועט באַניירען דער הויך־קאמיסאר.

וואוקס פון קאפיטאלען־איינפיהר

תל־אביב. דער „אמעריקא־עקאנאמיק קאמי־טע" פערעפענטליכט א בעריכט וועגען זיין טעטיגקייט אין 1933. די בעראטונגס־ביורא'ען פון קאמיטעט זענען אין משך פון בעריכטס־יאהר בעזוכט געווארען דורך 1.362 קאפיטאליסטען, דערונטער האבען 1094 אנגעגעבען דעם בעזיץ פון זייערע קאפיטאלען אויף אן אלגעמיינער סומע פון אנ'ערך 3 מיליאן 300 טויזענד פונט.

פארוואס די ציוניסטישע לייטונג אין אמעריקא איז געגען דער באלדיגער צונויפרופונג פון יודישען וועלט־קאנגרעס?

ערקלערונג פון אמעריקאנער מיטגליד פון יוד. אגענט־עקזעקוטיווע לואיס ליפסקי

ניו־יארק (יט״א) אין א פערעפענטליכער ער־קלערונג בעגרינדעט לואיס ליפסקי, דער אמעריקא־נער מיטגליד פון דער עקזעקוטיווע פון דער יודישער אגענץ, די מאטיווען, וואס האבען בעוואויגען די ציו־ניסטישע לייטונג אין אמעריקא זיך ארויסצוזאגען געגען דער איינבערופונג פון יודישען וועלט־קאנ־גרעס. דער פארשלאג איז, ווי בעקאנט איבערגעגע־בען געווארען צו ווייטערע בעהאנדלונג א ספעציעל־געוועהלטער קאמיסיע.

לואיס ליפסקי האלט, אז אין אנבליק פון דער אויספארעפענטליכער יודישער נויט־לאגע איז בויטיג נישט בלויז א פארום פאר דער גרינדליכער בעהאנד־לונג פון דער יודען־פראגע, נאר א קערפערשאפט, וואס זאל בעזיצען ענטשפרעכענדע פולמאכטען און זאל האבען די אויפגאבע צו שטעלען אין אלגעמיינעם יודישען דינסט אלע גייסטיגע און מאטעריעלע הילפס קוועלען. א יודישער וועלט־קאנגרעס האט די בעדיי־טונג פון א בוימוועגדיגען שריט אין דער ריכטונג צו שאפען א פערנאנטעטע רעפרעזענטאטיווע קערפער־שאפט, וואס וואלט געהאט דאס רעכט צו רעדען אין נאמען פון גאנצען יודישען פאלק און צו לייטען די ארבייט פאר'ן שוץ פון יודישע רעכט, א קערפער־שאפט, וואס זאל תוך דעם בעזיצען די ווירקליכע מעגליכקייט אויסצונוצען די הילפס־מיטלען פון יו־דישען פאלק פאר'ן ווידעראויפבוי פון יודישען לע־בען. דער קאנגרעס וואלט געהאט די אויפגאבע צו זיין דאס עפענטליכע פארום און די געזעצגעבענדע פערזאמלונג פאר אזא קערפערשאפט. עס הצנדעלט זיך וועגען א קאנסטרוקטיווער אויפגאבע. וואס פאסט זיך נישט פאר דעמאגאגישע עפעקטען און וואס דארף שטעהן אונטער נ־לעם ערנסטען לייט־געדאנק, ווי אזוי די יודען קענען געבראכט ווערען צו דער גויט־ווענדיגער צוזאמענארבייט.

כדי צו ערמעגליכען, אז אזא קערפערשאפט זאל האבען פראקטישען ערפאלג, האלטען די פארקעמפער פון דעם דאזיגען געדאנק, איידער זיי טרעטען צו ביל־דען די דאזיגע קערפערשאפט, געמוזט מאכען יעדען פרוב צו זיכערען זיך די מיטארבייט פון די יודישע ארגאניזאציעס מיטן בלויז בנוגע זייער בעטייליגונג אין די בעראטונגען פון קאנגרעס, נאר אויך בייז דער פערמאנענטער קערפערשאפט די יענ־יגע, וואס ווערען אויפגעפאדערט צו דער בעטייליגונג, מוזען קלאר און אונצווייד־יטיג וויסען, וועלכע צילען ווערען בעשטרעבט מיט אן אלגעמיינע יודי־שער אקציע פון דעם מין און עס וואלטען געמוזט אויף דעם זארגפעלטיגסטען און ערנסטעסטען אופן בעהאנדעלט ווערען זייערע אבשויאונגען וועגען דעם, ווי עס זאלען דערגרייכט ווערען די אנגעמערקטע צילען. מען קען נישט שאפען קיין קערפערשאפט, וואס זאל זיין דעמאקראטיש, און זיך נישט רעכענען מיט די אנשויאונגען פון די מענשען און ארגאניזא־ציעס, וואס קענען בעאייבשפרוכען, אז זייערע מיינונ־גען זאלען אויסגעהערט און בעטראכט ווערען.

עס איז דעריבער וועניגסטענס נישט פאסיג, מיינט לואיס ליפסקי, וואס דער יודיש־אמעריקאנער קאנגרעס איז, אננעמענדיג די גילטיגקייט פון א בע־שלוס, וואס איז געפאסט געווארען אין זשענעווע אין 1932, שוין צוטרעטען צונויפרופען דעם קאנ־גרעס און בעשטימט צו איהם דין וואהלען, נישט הא־בענדיג פריהער געמאכט קיין ווירקזאמע פארבערייי־טונגען. די זשענעווער קאנפערענץ פון 1932 האט נישט געהאט קיין קאמפעטענץ וועגען דעם, צו ענט־שיידען. עס האבען זיך אין איהר נישט בעטייליגט קיין פערטרעטער, וואס וואלטען זיך די פולמאכט צו רופען א יודישען וועלט־קאנגרעס און צו בעשטי־מען זיין צייט אדער פראגראם, זיי האבען דערויף נישט געהאט קיין בעווינדערען מאנדאט, זיי האבען אויך נישט גרינדליך אויסגעפאַ״שט די לאגע. דע״י בער קען דער בעשלוס פון דע״ זשענעווער קאנפע־רענץ רעכטפערטיגט ווערען. דע״ בעשלוס קען אויך דערפאר נישט געבען דעם יודיש־אמעריקאנער קאנ־גרעס נישט די לעגאלע און נישט מאראלישע פול־מאכט, ווייטער צו האנדלען זעלבסטשטענדיג אין אזא וויכטיגער אנגעלעגענהייט.

דער ענטשלוס פון יודיש־אמעריקאנער־קאנ־גרעס ווייטער צו פיהרען די אנגעהויבענע אקציע, נישט קומענדיג פריהער אין גרינדליכען קאנטאקט מיט דער ארגאניזירטער יודישער עפענטליכער מיי־נונג און נישט פרובענדיג פריהער אויף אנ'ע׳נסטען אופן צוצוציהען פאר דער אונטערשטיצונג פון דער בעוועגונג אלע דערגרייכבארע קרעפטען, — דער דא־זיגער ענטשלוס בעדייט נישט עפעס אנדערש, ווי מקריב זיין דעם געדאנק וועגען א שטענדיגער רעפ־רעזענטאנץ־קערפערשאפט לטובת דער בעקוועמערער און געוועהנליכער אויפגאבע פון רופען א קאנגרעס אדער א קאנפערענץ בלויז צו דיסקוס־אנס־צוועקען.

לסוף, פון זיין ערקלערונג דריקט אויס לואיס ליפסקי די איבערצייגונג, אז אנ'איבערגעאיילטע צו־נויפרופונג פון קאנגרעס וואלט אויפ'ן שווערסטען אופן קאמפראמיטירט און שאטען געבראכט דעם קאנגרעס־געדאנק בכלל, וועלכער שטעלט מיט זיך פאר א רעוואלוציאנערע אידעע פון אויסערארדענטלי־כער בעדייטונג פאר דער צוקונפט פון יודישען לעבען און פאר וועלכען דאס יודענטום מוז געוואונען ווער־רען אין גרעולדיגער ארבייט. עס וואלט געוועז פיל בעסער, האט לואיס ליפסקי, פערענדיגט, אז לאזע־אפען די פראגע וועגען טערמין פון קאנגרעס און די וואהלען צו איהם ביז דער קאנגרעס־געדאנק וועט ווירקליך בעהערשען די פיה״ער פון אמעריקא־נער יודישען קיבוץ, ביז די לאגע וועט זיך מעהר אויפגעקלערט און ביז עס וועט בעשטעהען די מעג־ליכקייט צו זאגען עטוואס גענויערס וועגען די צילען פון קאנגרעס.

Dr.
Wołkowyski
4 ציגעל־גאס 4, טעל. 216-90
נעהמט אן אין הויט־ און וועגערישע
קראנקהייטען, מענער־שוואכע
אויפנאהמס־שעה'ן פון 8—1 מיטאג און 5—9 אווענד.

דער פריהלינג קומט

(א) די איינוואוינער פון טושין און זשגוב האבען געכטען אבסערווירט דעם ערשטען פרעהליכען אנזאג פון פריהלינג, נעמליך: זיי האבען בעמערקט סטאדעס ווילדע גענז, וועלכע זענען הויך געפלויגען אין דער ריכטונג פון צפון־מערב, ס׳איז אלזא א סימן, אז דער פריהלינג וועט קומען פריהצייטיג און וועט זיין א װארימער.

פרובען פון די גאז־אויטאבוסען אין לאדז

(2) לעצטען שבת האבען זיך אין דער לאדזער מאגיסטראט אנגעהויבען די פרובען פון דער דויער־האפטיגקייט און שפארעוודיגקייט פון די ניי־איינגעשטעלטע אויטאבוסען. די פראבען וועלען דויערען א גאנצע וואך.

בעגרייזען די עמיסיע־טעטיגקייט פון דער לאדזער קרעדיט־געזעלשאפט

(2) די לאדזער קרעדיט־געזעלשאפט שיקט ארויס די היינטיגע וואך א דעלעגאציע וועגען אויס־פועלען ביי דער רעגירונג צו בעגרייזען די עמיסיע־טעטיגקייט פון דער קרעדיט־געזעלשאפט בכדי אוועק־צורוקן צו דער־האלטען דעם קורס פון איהרע ווערט־פאפירען אויף א געהעריגער הויך.

פלוצלינג געשטארבען

(2) אין איהר וואוינונג אויף פיעגקנא 9 איז געכטען פלוצלינג געשטארבען די 75־יעהריגע יוזעפא דרישלאק, די סיבה פון טויט איז נאך נישט פעסט־געשטעלט.

פון דער פראפאגאנדע - סעקציע ביים ראט פון די לאדזער ב.ב.

(—) אויפן לעהרער־קורס פאר געזעלשאפט־ליכער ארבייט, וואס איז ארגאניזירט דורכן לעה־רער־קרייז ביי די לאדזער ב.־ב., קומען ווייטער פאר לעקציעס פון זעלבסטפערוואלטונגס־ציקל. בעת דער לעצטער לעקציע האט מאג. יאנאווסקי גע־האלטען א רעפעראט וועגען די צילען און פעד־מעגען פון די זעלבסטפערוואלטונגען, געבענדיג אנ׳איבערזיכט פון דער זעלבסטפערוואלטונגס־טע־טיגקייט אין דער טעאריע און אין דער פראקטיק.

א פארלעזונג א. ד. ט. „זעלבסטפערוואלטונג און איהר בעציהונג צו דער מלוכה אין דער היס־טארישען ענטוויקלונג" האט געהאלטען מאג. שיק.

* * *

(—) דעם 25 ד. ח. איז אין רודא־פאביאניץ פארגעקומען א פערוואהל־פערזאמלונג פון ז. ז. ז. נאכן אויסהערען די רעפעראטען פון מאג. שיק און פר׳ קאטיניא, איז אנגענומען געווארען א רע־זאלוציע, וועלכע פאדערט צו שאפען אנ׳אייניהייט־ליכע ליסטע צו די שטאט־ראט־וואהלען.

האסטו שוין געענדיגט דעם אומזיסטען קורס אין „לאפפ"?

פון דאמען מאגאזין־שניידער־מייסטער־פעראיין

אונטערן פארזיץ פון ה׳ ראדאשיצקי און מיט דער בעטייליגונג פון די ה״ה גלאטמאן און יוזעפאוויטש, אלס פארשטעהער פון דער האנד־ווערקער־עקספאזיטור אין לאדז, איז אין אייגענעם לאקאל (פאמארסקא 53) פארגעקומען א מאסען־פערזאמלונג וועגען יעצטיגען שטרייק, געגען די מאג־אזינערן.

א בעריכט פון דער לעצטער קאנפערענץ מיט די מאגאזינערן גיבען אפ די ה״ה גרושי־באווסקי און גלאטמאן. אין דער דיסקוסיע ארום בעריכט בעטייליגען זיך א רייהע אנוועזענדע, וועלכע טרעטען ארויס געגען די האנדלונג פון די מאגאזינערס. ס׳איז איינשטימיג בעשלאסען געווא־רען ווייטער צו שטרייקען פאר די ארויסגעשטעלטע פאדערונגען.

יובילעאום פון לאדזער אפטייקער

אין דער העלפט פון חודש מאי וועט אין לאדז אפגעהאלטען ווערען דער 25־יעהריגער יובי־לעאום פון פעראיין פון די לאדזער אפטייקער־געהילפען.

עס איז שוין געשאפען א ספעציעלער יובי־לעאום־קאמיטעט מיט פרעזעס א. שימאנסקי, וויצע־פרעזעס ס. האמבורג, טש. ריטעל, מ. סימיצקי, מ. ראזענבלום, אינספעקטאר וואגנער און ד״ר רעמ־ביעלינסקי.

יובל פון בעקאנטען דיריגענט און קאמפאז. מ. דארגוזשאנסקי

אין לאדז האט זיך געשאפען א קאמיטעט פון אנגעזעהענע ליטעראטען, זשורנאליסטען, ארטיסטען און לאדזער בירגער, וועלכע וועלען איינארדענען א יובילעאום דעם בעקאנטען לאדזער דיריגענט, קאמפאזיטאר און מוזיק־קריטיקער מ. דארגוזשאנסקי.

דארגוזשאנסקי ארבייט זייט 40 יאהר ביז היינט און שטעהט אלס דיריגענט פון כאר אין דער לאדזער סינאגאגע. אבער א חוץ דעם איז דאר[illegible] געוועזען איינער פון די איניציאטארען פון אלע מוזיק־פעראיינען, וועלכע האבען ווען עס עקזיסטירט אין לאדז אדער וועלכע עקזיסטירען נאך איצט. דארגו־זשאנסקי איז געוועזען מוזיק לעהרער אין העבדליגער פאלקס און מיטעל־שולען און האט זיין וויסען און קענטניש געווידמעט דער יודישער מוזיק. דארגו־זשאנסקי האט מוזיקאליש אויסגעבילדעט טויזענ־דער און טויזענדער שילער, וועלכע געפינען זיך איצט אין אלע עקען וועלט.

דעריבער איז ווערט צו בעגריסען די איניציא־טיווע איינצוארדענען א יובילעאום־פייערונג דעם פער־דינסטפולען דיריגענט און מוזיקער מ. דארגוזשאנ־סקי.

פאני און דארא רובין
אויף א טורנעע קיין אויסלאנד

די בעקאנטע יודישע פרימאדאנא פאני רובינא איז ארויסגעפאהרען קיין בעלגיען, נאכדעם וועט שפילען צוזאמען מיט מיכאלעסקאן.

אויך איהר שוועסטער, די יונגסטע לאדזער יודישע סוברעטין, דארא רובין, איז נעכטען ארויס־געפאהרען אויף א טורנע צוזאמען מיט וויקטאר קאר־ניצווסקא און פאול ברייטמאן. די טורנע דויערט אויף אין ווין.

היינט פרעמיערע! די רייצענדע MARGARETTE SULIVAN און דעם פרעכטיגען אקטיאר און זינגער OHN BOLES

„קוים געכטען..."

— ווי אויך — BARRY NORTON אין מייסטערווערק א. ג.:

פאסצינירענדע דראמע, וואס ענטפלעקט די פרויען־נשמה, איהר ליבע און אפפערונג.

קראנג־קינא CAPITOL זאוואדזקא 16

ביליג און שעהן!
אהן שעדליכע מיטלען

וואשט, פארבט און פוצט אנצוגען, מאנטלען, קליידער, סוועטערס, קאפעלושען. אויך וועש און רעמט גארדינען

די יודישע כעמישע וועשעריי און פארבעריי „עריקא"

2 מלינארסקא 2 (ביים ראג בזשעזשינער).

פון 1.50 א פאר גארדינען, פון 4 זל. א פאלטא, פון 1.50 זל. א קלייד, פון 80 גר. ביז 1.20 זל. א סוועטער, 1.80 וואשען און פאסאנירען א קאפעלוש. 15 גר. א קראגען, פון 50 גר. א איבערהעמד. שניידער־רעפאראציעס און פארבעריי אויפן ארט

קאנקורענץ!

שוין פון היינט אן, נאך א גרינדליכען רעמאנט אין מיין פריזיער־אנשטאלט פאר דאמען און הערען

מ. קופקא, לאדז

פאלודניאווא 12 (רוג פילסודסקיעגא) טעל. 119-40.

מענער־סאלאן:		דאמען־סאלאן:	
ראזירען מיט קאלאנסקע	15 גר.	שערען	40 גר.
שערען	30 גר.	אנדולאציע	80 גר.
שערען א יונגעל	20 גר.	אנדולאציע מיט שערען	1 זל.
קאפ־וואשען	20 גר.	וואסער־אנדולאציע	
מאסאזש	20 גר.	מיט קאפ־וואשען	1.50 זל.
א חוץ פרייטאג און שבת		מאניקיור 30 גר. שבת	40 גר.

בעמערקונג: פרייטאג, שבת און יום־טוב זענען די פרייזען פון ראזירען 20 גר. שערען 40 גר. אין דאמען־סאלאן זענען די פרייזען פרייטאג, שבת און יום־טוב עטוואס געהעכערט.

דער דאמען־ און הערען־סאלאן ווערט געפיהרט דורך די בעסטע פאכמענישע קרעפטען.

ערשטקלאסיגע בעדינונג! ביטע קומט און איבערצייגט אייך!

Dr. med. Haltrecht

ספעציאל־ארצט פאר הויט־און געשלעכטס־קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעמט אן פון 8—1 מיטאג און פון 5—9 אוונט. זונטאג פון 10—1 מיטאג.

צלע ארט צנצליזען.

פאר ארבייטסלאזע לעמשניצע־פרייזן

לעמשניצע „OMEGA"

פון דאקטוירים־ספעציאליסטען

גלובנא 9, טעל. 142-42

ס׳ווערט אנגענומען אויף ארט, ווידזיטען אין דער שטאט. נאכט־הילף, ערצט־ליכע אנאליזען, קווארץ־לאמפ, רענטגען, דיאטערמיע.

בעראטונג 3 זל.

זיכערע הילף און א רפואה!

אהן אפעראציע, אהן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט־פער־גיסונג פאר קראנקע אויף ברוכען, פאר מענער, פרויען און קינדער, פערשידענע סאליקעס אין גוף, פאר הויקערס אהן פים.

פערלאזט נישט די קראנקהייט, ווייל דער ווינקעל־ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען־קאפ, און עס פאלט ארויין אין דעם פים און דער קוגעלער אין א גרויסער סכנה, דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער ברענדיג און שטערבליך. ספעציעלע גומענע הייל־באנדאזשען בעוואפטיגע; זיכער דעם שווערסטען ברוך, אויך פאר הויקערס, לייטונגען ספעציעלע הייל־גארסעטען און אפאראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאטש־פיס, ווי אויך קונסטליכע גלידער פיס.

עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוונט.

זייט דעם ערשטען אקטאבער ד. י. ווערען אלע קראנקע אין מיין ארטאפעדישע הייל־אנשטאלט נור פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט. אכטונג

איינציגע ארטאפעדישע הייל־אנשטאלט
Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.

מיר בעהאנדלען אויך אין פערזיכערטע פון דער קראנקען־קאסע.

הערצליכען דאנק!

היטרמיט דריק איך אויס מיין הערצליכסטען דאנק דעם ארטאפעד. ספעציאליסט ה׳ דר. י. ראפאפארט אין לאדז, װאולטשאנסקא 10, פראנט, פארטער, פאר׳ן איינ־העלטען מיר מיין דאפעל־ברוך, וועלכעם האט מיר פיל יאהרען זעהר שווער שמערצען פערשאפט. איך ערקלער דא מיט צופרידענהייט. דאס א דאנק ה׳ דיר. י. ר. האט מיט זיין אויסגעצייכנטע מעטאדע זעהר פיל געהאלפען און איך פיהל מיך זעהר גוט און שטענדיג, פאר וועלכעם איך דאנק איהם בעסטענס.

Herman Dylion. (43)

קליינע אנאנסען 1 זלאטי אנאנס ביז 15 ווערטער

א פאכמאן פון דער שטריקער־בראנזשע זוכט א שותף מיט א קאפיטאל פון 3000 ביז 4000 זל. איך האב אנ׳איינגענעם לאקאל מיט מאשינען און מאטאר אדער מיט 10 טויזענט זל. איינגעריכטען א לאגער און פערקויפס־שטעל. אפערטען אין אדמיניסטר. אונטער „W."

754

נאכט־לעגער ווי אויך ענצעלנע צימערן אויף מאנאטליך ביי זענדעל, פילסוד־סקיעגא 19.

טאמבורירער־געזעלען איז זאפארט נויטיג פיעטריקאווער 59 ביי גאלדקראנץ

טיכטיגע פריילינס ווערען געזוכט אין דער צוקערניע ביי גאמאלינסקי, פושעיאוו נומער 1.

Dr. med. Niewiażski

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט־קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער־שוואכע

אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40

נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום־טוב פון 9 — 1 פארטאג. בעזונדערער ווארט־זאל פאר פרויען

Dr. med. Ignacy Grynberg

ספעצ. פאר אינערליכע קראנקהייטען

צעגעלניאנא 17, טעל. 174-15

נעמט אן פון 6 ביז 7 אוונט.

Zakład Leczniczy POŁOŻNICZO - GINEKOLOGICZNY ul. EWANGELICKA 18 (Sienkiewicza 83)

Ordynują: Dr.med. Sz.Eigerowa i Dr. med. J. Baum

Zapisy na porody I, II i III klasy.

TELEFON 107-23.

כשר׳ע קוך.

LECZNICA chorób uszu, nosa i gardła

מיט שטענדיגע בעטען

עס ארדינירען די דאקטוירים:

Dr. IMICH, Dr. WOŁYŃSKI

PIOTRKOWSKA 55 fr. I p., tel. 174-74.

Dr. L. Suchowczycki

כירורג

נעהמט אן פריוואט

זגערזשער 1 (אמגאנג אלטער מארק 15)

טעל. 123-47. נעהמט אן פון 6—8 אוו.

לעמשניצע־פרייזען.

Właściciel biura podań przyjmie administrację domu oferty sub „Energiczny".

אנאנסען־פרייז פאר א מילימעטער־שורה

פאר׳ן טעקסט—80 גר.	פרייטאג און עהרב־יום־טוב—24 גר. אין דער זייט שפאלטען
אין טעקסט—40	60—
נאכן טעקסט—12	18—

צוליעב דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווער־טער 1 זל. יעדעס פאלגענדע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס־פרייז: אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט צושטעלען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

מעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר׳ן אינהאלט און פאר מין פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנט־ווארטליך. די אדמינ. איז אפען ביז טאג און פייגאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg

Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 81.

Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman